

CANLLAW ARFERION DA

Gweithio gyda Rhieni Biolegol

3

Cyswllt

1

Pontio a Chymorth Cynnar

2

Cymorth Mabwysiadu

4

Cynnwys

Cyflwyniad	3	Cydnabyddiaeth	28
Statws a phwrpas y canllaw hwn	5	Cyfeiriadau	29
Sut mae'r canllaw hwn yn gweithio a sut gall defnyddwyr	6	Atodiad 1: Cynghair Sibling – Galw ac Addewid	30
wneud y mwyaf ohono		Atodiad 2: Ar gyfer pwy mae'r canllaw hwn, talfyriadau	31
3.1 Achosion gofal	8	a therminoleg	
3.2 Achosion Gorchymyn Lleoli	14	Atodiad 3: Cyfeiriadau cyfreithiol llawn at ddeddfwriaeth	32
3.3 Canfod teulu	16	a rheoliadau a ddyfynnir yn y canllaw	
3.4 Cysylltu	17	Atodiad 4: Mesurau Perfformiad Allweddol mewn perthynas	34
3.5 Cynllunio paru	17	â Gwaith Taith Bywyd	
3.6 Panel paru	19	Atodiad 5: Podlediad “Two Good Mums”	35
3.7 Cynllunio cyflwyniadau	20		
3.8 Cyflwyniadau	21		
3.9 Lleoli	22		
3.10 Wythnosau a misoedd cynnar	24		
3.11 Penderfyniad i wneud cais am Orchymyn Mabwysiadu	24		
3.12 Achosion Gorchymyn Mabwysiadu	25		
3.13 Ar ôl Gorchymyn Mabwysiadu	26		

Mae'r canllaw arferion da hwn wedi ei gynhyrchu gan AFA Cymru.

Mae wedi ei gomisiynu a'i ariannu gan y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol (GMC) ar gyfer Cymru.

Cedwir yr holl hawliau. Ni chaniateir atgynhyrchu'r ddogfen hon heb ganiatâd Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol Cymru.

Darlun clawr: Jess Coldrick

Cyflwyniad

Gellir dadlau bod mabwysiadu yn un o'r ymyriadau teuluol mwyaf llym, gan ei fod yn torri cysylltiadau cyfreithiol plentyn â'u teulu biolegol yn barhaol. Felly, mae'n rhaid mynd ati'n ofalus iawn i ystyried y penderfyniad i fynd ar drywydd mabwysiadu, ac mae'n un o'r agweddau mwyaf cymhleth ac anodd ar rôl gweithiwr cymdeithasol (Featherstone et al, 2018). Mae mabwysiadu hefyd yn gam sy'n torri cylch camweithrediad hir ymhlith cenedlaethau (Alper, 2019) a'r mwyaf llwyddiannus wrth wneud hynny (Selwyn, 2014). Mae mwyafrif y plant yn cael eu symud trwy achos gofal gyda chanran fach yn ildio; fodd bynnag, mae egwyddorion gweithio gyda rhieni biolegol yn berthnasol i'r ddau.

Gwyddom fod llawer o rieni biolegol, yn rhy aml o lawer, yn byw gyda chanlyniadau'r un trawma yn eu plentynod a gydnabyddir gan rieni mabwysiadol yn eu plant, ond heb fynediad at ddiogelwch a chymorth. Tlodi, anhawster dysgu'r rhieni ac iechyd meddwl gwael, ochr yn ochr â rhieni biolegol, sydd eu hunain wedi gadael gofal (yng Nghymru: 27% o famau biolegol, 19% o ddadau biolegol) (Roberts et al, 2017) yw rhai o'r ffactorau allweddol sy'n gysylltiedig â symud plentyn o'i deulu biolegol. Felly mae'n hanfodol bod mabwysiadu yn cael ei drafod yng nghyd-destun polisi cymdeithasol ehangach.

Er y gall trallod meddyliol rhieni biolegol rhagddyddio lleoli plentyn i'w fabwysiadu, mae'r mabwysiadu ei hun yn achosi trallod seicolegol enfawr (Neil, 2013; Broadhurst & Mason, 2017). Mae'r 3ydd adroddiad yn y gyfres Born into Care yn datgelu graddfa'r her iechyd meddwl (nododd dros hanner y mamau beichiog gyflwr iechyd meddwl oedd yn bodoli adeg y sgrinio cychwynnol a phrofodd tri chwarter apwyntiad meddyg teulu neu ysbyty oedd yn gysylltiedig ag iechyd meddwl) ac mae'n cefnogi polisi cyfredol Llywodraeth Cymru o fuddsoddi mewn gwasanaethau 'iechyd meddwl' amenedigol. Mae'r canfyddiadau hefyd yn awgrymu y dylid rhoi mwy o flaenoriaeth i iechyd meddwl mewn asesiadau cyn-geni gofal cymdeithasol pob plentyn, a bod angen gwaith pellach i fynd i'r afael â chamddefnyddio sylweddau ac ysmegu ymhlith mamau yn ystod beichiogrwydd (Griffiths, L.J et al 2020)

Ac eto mae ymchwil yn gyson yn nodi diffyg cymorth i rieni biolegol er gwaethaf y dystiolaeth gyson o'r canlyniadau tymor hir. (Memarnia et al, 2015). Mae'n amlwg bod pobl sy'n fregus yn emosiynol yn cael eu difrodi hyd yn oed yn fwy pan symudir eu plant, ac mae diffyg cymorth yn cymhlethu'r heriau sy'n wynebu rheoli teimladau dwys sy'n deillio o'u colled a'u bygythiad i'w hunaniaeth fel rhiant, yn aml gydag adnoddau cyfyngedig.

Mae materion fel colled a galar yn ffactorau cymhleth sy'n amlwg wrth wneud penderfyniadau atgenhedlu pan fydd plentyn wedi'i symud, ac mae'n hanfodol deall effaith galar cymhleth yn enwedig wrth symud plentyn pan gaiff ei eni (Griffiths, L.J et al 2020). Yng Nghymru, mae un o bob 4 mam sy'n wynebu achos gofal am y tro cyntaf, mewn perygl o wynebu ail achos o fewn 8 mlynedd, gyda'r risg uchaf iddo ddigwydd eto yn ystod y 3 blynedd gyntaf. Mae oedran y fam, oedran y plentyn ieuengaf, cyfansoddiad y teulu a gorchmynion cyfreithiol blaenorol yn ffactorau risg sy'n cynyddu'r tebygolrwydd y bydd hyn yn digwydd eto. Mamau a oedd â phlant wedi'u lleoli i'w mabwysiadu neu gydag aelodau estynedig o'r teulu sy'n peri'r risg uchaf o ailadrodd a gwelwyd mai'r rhai yr oedd eu plant yn aros gartref, oedd yr isaf. (Alrouh a Broadhurst 2020)

Arweiniodd yr 'argyfwng ailddigwydd' hwn (Cox 2017) yn uniongyrchol at greu prosiectau fel Myfyrio (Pause yn Lloegr) sy'n ceisio torri'r cylch o symudiadau am yr eildro a hynny'n rhagweithiol trwy weithio'n ddwys gyda menywod (ac weithiau eu cymheiriaid) i'w helpu i fynd i'r afael â'r rhesymau dros symud eu plant. Mae'r buddion dynol o ddarparu cymorth a all o bosibl helpu i atal y cylch, atal plant pellach rhag cael eu brifo a dod i mewn i'r system ofal, yn enfawr. Yn ogystal, ar adeg pan mae adnoddau Awdurdod Lleol yn gynyddol brin, mae atal mewn ffodd a dargedir yn ffordd sensitif o reoli adnoddau cyfyngedig mewn modd strategol.

“Mae eich cymorth yn hynod werthfawr i mi gan y gallaf fod yn mi fy hun; rydych chi'n fy nghynghori o ran beth yw'r gwir ac rydych chi'n ei ddweud wrthyf yn ddi-flewyn ar dafod, nid ydych chi'n fy nhrin yn dringar. Ond rydych chi yno i mi er mwyn i mi allu cynhyrfu a chrio ac nid ydych yn fy marnu hyd yn oed pan fyddaf yn gwneud camgymeriad, ond yn bennaf oll rydych chi'n ymddwyn fel chi eich hun a gallwn siarad a chwerthin ac weithiau rydych chi'n gwneud i mi weld bod yna olau ym mhen draw'r twnnel” (mam fiolegol yn siarad am ei gweithiwr Myfyrio)

Mae mamau biolegol sy'n wynebu'r stigma o “famolaeth a ddifethwyd” sy'n arwain at gywilydd ac allgau, a llu o broblemau gyda bywyd bob dydd yn codi heriau ymarferol, moesegol a chyfreithiol (Broadhurst and Mason 2013). Er bod persbectif tadau biolegol bob amser wedi bod yn ymylol i bolisi ac arfer mabwysiadu, mae'r mwyafrif yr ymgynghorwyd â hwy yn teimlo eu bod yn cael eu bychanu gan yr argyfwng mabwysiadu (Clifton, 2012). Fodd bynnag, o ran y ddau grŵp, gall cynorthwyo pobl i ddod o hyd i ffyrdd eraill o reoli emosiynau fel cywilydd ac euogrwydd ddylanwadu'n gadarnhaol ar ganlyniadau ar eu cyfer ac ar gyfer eu perthynas â'u plant yn y dyfodol. Mae'n hanfodol sicrhau bod rhieni'n cael y cymorth cywir ar yr amser cywir. Mae hyn yr un mor bwysig a pherthnasol i aelodau arwyddocaol eraill o'r teulu, nid yn unig i fynd i'r afael â'u galar eu hunain ond hefyd i fod yn gyfrwng cymorth i rieni.

Cafwyd mwy o gydnabyddiaeth wrth fabwysiadu am yr angen am ddull mwy therapiwtig o gynorthwyo plant a theuluoedd sy'n mabwysiadu ond yn llai mewn perthynas ag anghenion cymorth rhieni biolegol, a chyda hyn, y cyfraniad gwell y gallent ei wneud ym mywydau plant.

Wedi'i ymgorffori yn Neddf Mabwysiadu a Phlant (2002) a'i reoliadau cysylltiedig, mae gan rieni biolegol hawl i asesiad o'u hanghenion cymorth er nad oes dyletswydd statudol, ar ôl i'r anghenion hyn gael eu hasesu, i ddarparu cymorth. Felly, gall darpariaeth yn aml fod yn dameidiog ac yn amrywiol ar draws Awdurdodau Lleol. *"If there are lessons to be learnt from almost 100 years of adoption policy and practice, it is that birth parents must be included in every stage of the process without being framed in a simplistic, blaming way and as just one more demand on our time and resources."* (Simmonds yn Alper 2019).

Statws a phwrpas y canllaw hwn

Mae'r canllaw hwn wedi ei lunio i adeiladu ar y fframwaith cyfreithiol cyfredol ar gyfer mabwysiadu a chymorth mabwysiadu yng Nghymru fel y nodir ar gefn y canllaw. Mae wedi ei ddylunio i adeiladu ar arferion da a datblygu dull Cymru gyfan. Disgwyliad y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol (GMC) yw y bydd y canllaw yn arwain at bawb sy'n cymryd rhan mewn mabwysiadu a chymorth mabwysiadu yng Nghymru yn derbyn gwasanaeth o'r un ansawdd.

Mae'r canllaw yn cael ei ddrafftio ar adeg pan fo sefydliadau cydweithredol rhanbarthol ac asiantaethau mabwysiadu gwirfoddol yng Nghymru yn gwneud cynnydd arwyddocaol o ran datblygu gwasanaethau cymorth mabwysiadu yn unol ag amcanion y GMC. Nod y canllaw yw adlewyrchu a gwella'r cynnydd hwnnw.

Yr egwyddorion arweiniol ar gyfer y canllaw hwn yw:

- Dylid edrych ar brofiad rhieni biolegol yng nghyd-destun polisi cymdeithasol ehangach
- Dylid ystyried profiadau penodol teuluoedd du neu leiafrifoedd ethnig gyda pharch at dreftadaeth ethnig a diwylliannol
- Dylai'r dull o ddarparu cymorth gael ei lywio yn ôl trawma a dylid cydnabod y trallod gydol oes sy'n dilyn symud neu ildio plentyn
- Mae cymorth i rieni biolegol sy'n barchus ac empathig yn fuddiol i rieni biolegol, plant a theuluoedd sy'n mabwysiadu yn ogystal ag i unrhyw blant a allent eu cael yn y dyfodol
- Dylid targedu cymorth at anghenion y rhiant, ei gychwyn yn gynnar, a pharhau cyhyd ag sydd ei angen.
- Mae cydweithredu effeithiol rhwng gweithwyr proffesiynol yn hanfodol. Mae angen nod a dealltwriaeth cyffredin o ran y gwaith sy'n cael ei wneud a sgiliau emosiynol, deallus i adeiladu a chynnal perthnasoedd, a deall persbectif pobl eraill.

Gobeithiwn y bydd yr egwyddorion a'r arfer da sydd wedi'u hymgorffori yn y canllaw hwn yn cadarnhau'r budd enfawr a pharhaus a geir yn sgil cymorth cynnar, wedi'i dargedu i rieni biolegol a'u teulu ac yn fwy hanfodol fyth i'w plant. Mae'r canllaw hwn yn canolbwyntio ar y cyfnod Achos Gofal hyd at y cyfnod ar ôl y Gorchymyn Mabwysiadu; er bod bylchau wedi'u nodi cyn y cyfnod achos, maent y tu hwnt i gylch gwaith y canllaw hwn. Mae'r egwyddorion hyn yn berthnasol wrth weithio gyda holl aelodau arwyddocaol y teulu biolegol, gan gynnwys siblingiaid, sydd yn aml yn cael eu gwahanu yn dilyn mabwysiadu. Mae angen i ni feddwl am natur barhaus y perthnasoedd hyn fel yr edefyn aur i blant na allant aros gyda theulu biolegol (Ymchwiliad Gofal, 2013).

Dylai llais y plentyn fod wrth graidd popeth rydym yn ei wneud:

- Mae gennyf hawl i ddeall nad fy mai i yw hi nad oedd fy rhieni biolegol yn gallu gofalu amdanaf
- Mae gennyf hawl i ddisgwyl i unrhyw benderfyniadau a gymerir a'r canlyniadau gymryd i ystyriaeth fy mhrofiadau penodol i fel plentyn du neu leiafrif ethnig ac i barchu fy ethnigrwydd a fy nhreftadaeth ddiwylliannol.
- Mae gennyf hawl i ddeall pam na allaf fyw gyda fy nheulu biolegol
- Mae gennyf hawl i ddeall pam y gallwn neu na allwn fyw gyda fy mrodyr a'm chwiorydd
- Mae gennyf hawl i ddeall pam y mae mabwysiadu wedi ei ddewis ar fy nghyfer i
- Mae gennyf hawl i ddeall pam y dewiswyd y teulu penodol hwn ar fy nghyfer i
- Mae gennyf hawl i ddeall pam y gwnaed y trefniadau cadw mewn cysylltiad (cysylltiad) presennol
- Mae gennyf hawl i gadw mewn cysylltiad â'm teulu biolegol os yw hynny yn ddefnyddiol ac yn ddiogel
- Bydd fy rhieni biolegol yn cael cymorth i'w helpu nhw i gadw mewn cysylltiad gyda mi lle mae hynny wedi ei gytuno
- Mae gennyf hawl i gadw mewn cysylltiad gyda phobl eraill sy'n bwysig i mi, er enghraifft rhieni maeth lle mae hynny yn ddefnyddiol ac yn ddiogel
- Wrth feddwl am yr hyn rwyf ei angen, bydd gweithwyr proffesiynol yn meddwl am fy mhlentynod cyfan, nid nawr yn unig
- Mae gennyf hawl i gael fy ngweld fel rhan o'r teulu mabwysiadol, nid yn unig fel unigolyn

Mae'r holl ganllawiau wedi cymryd i ystyriaeth galwad ac adduned y Gynghair Siblingiaid, ac mae'r egwyddorion hynny wedi eu gwreiddio yn y canllawiau. **Gweler Atodiad 1**

Sut mae'r canllaw hwn yn gweithio a sut gall defnyddwyr wneud y mwyaf ohono

Mae'r canllaw hwn yn sefyll ar ei ben ei hun. Serch hynny, gellir hefyd ei ddefnyddio ar y cyd â thri chanllaw arall. Maent yn delio gyda:

- Cyswllt
- Pontio a Chymorth Cynnar
- Cymorth Mabwysiadu

Er mwyn i'r ymarferwr, ac yn benodol, gweithiwr cymdeithasol y plentyn, gael y budd mwyaf o bob canllaw, mae'r canllawiau wedi eu trefnu yn ôl amser ac wedi eu rhifo, er mwyn rhoi rhwyddineb cyfeirio i'r ymarferwr. Er enghraifft, gallent edrych ar yr hyn sydd angen ei ystyried yn y cyfnod canfod teulu ar gyfer pob un o'r pedwar canllaw (1.3, 2.3, 3.3, a 4.3). Dylai'r diagram canlynol helpu o ran symud drwy'r canllawiau.

Gweler Atodiad 2 i gael manylion llawn y gweithwyr proffesiynol y mae'r canllaw wedi ei fwriadu ar eu cyfer, talfyriadau a therminoleg.

CYFNOD	1 CYSWLLT	2 PONTIO A CHYMORTH CYNNAR	3 GWEITHIO GDYDA RHINI BIOLEGOL	4 CYMORTH MABWYSIADU
TREFNIADAU GOFAL 1	GCP – cyfarfod teulu. GCP – sicrhau bod gan AMP/B wybodaeth ddigonol i fwydo gwybodaeth i'r cynllun cysylltiad. GCP – LJW. GCM – cyngor a chymorth i'r GCP.	GCP i wahodd GCM i ail adolygiad PDG. Bydd AA yn dyrannu GCM i weithio gyda'r teulu biolegol. GCP yn sicrhau bod cronoleg fanwl, cyn genedigaeth a hyd heddiw. GCP yn ymgymryd â LJW. SAA i fonitro cynnydd LJW.	GCP – dylid cael cyfarfod teulu os na ddigwyddodd yn yr ACG. GCP yn sicrhau bod y teulu biolegol yn deall mai mabwysiadu yw un opsiwn wrth gynllunio. GCP yn cyfeirio i'r rhanbarth am gymorth gyda chynllunio mabwysiadu. GCM yn darparu 'cwnsela rhieni biolegol'. GCP a GCM – cyfeirio i Myfyrio. GCP – LJW.	GCP – adnabod anghenion hirdymor y plentyn yn y cynllun gofal ac yn AMP/B. GCM yn mynychu ail adolygiad PDG i gynghori ar anghenion AS posibl. GCM – cynllun cymorth PA yn yr ADF.
ACHOSION GORCHYMYN LLEOLI 2	GCP – cynllun gofal / AMP/B /cynllunio ar gyfer A26 a chysylltiad ar ôl mabwysiadu. GCP – cynllunio ar gyfer cysylltiad gyda siblingiaid.	GCP – AMP/B yn ffurfio sylfaen y llinell amser trawma / anogaeth. GCP a GCM yn cynllunio ar gyfer naratif 'symud ymlaen'.	GCP a GCM yn cytuno ar gyfathrebu effeithiol gyda RhB. GCP yn cynllunio ar gyfer cysylltiad a26	GCM i ddarparu cymorth i GCP amhrofiadol wrth ysgrifennu'r AMP/B. GCP – adnabod anghenion cymorth hirdymor y plentyn yn yr AMP/B.
CANFOD TEULU 3	GCP – lleihau / cysylltiad ffarwelio dan a26 ACA. GCP – gweithio gyda'r plentyn a'r rhiant maeth i sicrhau bod y plentyn yn deall pma fo cysylltiad yn newid. GCM – cynorthwyo gyda'r uchod.	GCP – diweddarau AMP/B ar gynnydd y plentyn. GCP a GCM yn adnabod sut y bydd DF yn diwallu anghenion y plentyn yn ystod y cyfnod pontio ac anghenion cymorth cynnar wrth edrych ar amrediad o. GCP a GCM yn cytuno rolau a chyfrifoldeb o ran cynllun gwaith uniongyrchol.	GCP – hysbysu rhieni o gynnydd. GCP yn gweithio gyda RhB ac aelodau eraill TB ar y cynllun cysylltiad a26. GCP – diweddarau AMP/B ar sail unrhyw wybodaeth bellach gan y teulu biolegol.	GCP – diweddarau AMP/B ar gynnydd y plentyn. GCM yn paratoi llinell amser trawma/anogaeth o wybodaeth yr AMP/B ac adnabod anghenion cymorth posibl. AF yn rhoi cymorth i'r DF drwy gyfrwng gwasanaethau cymorth mabwysiadu cynhwysol.

CYFNOD	1 CYSWLLT	2 PONTIO A CHYMORTH CYNNAR	3 GWEITHIO GYDA RHENI BIOLEGOL	4 CYMORTH MABWYSIADU
CYSYLLTU 4	GCP – diweddar AMP/B. GCP a GCM – cysylltu gyda DF a phrofi eu hymrwymiad i gynllun cysylltiad y plentyn. GCP – TGB.	GCM yn rhannu llinell amser trawma gyda DF. GCP a GCM yn ymweld a chartref y DF. GCP a GCM yn helpu DF i ddeall anghenion y plentyn hwn. DF a RhM yn cyfarfod i ddatblygu perthynas cyn y Cyfarfod Deall y Plentyn.	GCP – hysbysu rhieni o'r cynnydd, gyda chymorth y GCM. GCP a GCM yn cynllunio ar gyfer cyfarfod rhwng y RhB a'r DF.	GCP yn rhoi'r holl wybodaeth i'r DF ar y plentyn. GCM a GCM yn cynnal y cyfarfod 'deall y plentyn', o'r hwn y bydd anghenion cymorth yn dod yn amlwg, efallai. GCP a GCM yn cefnogi DF os gwneir cais am ganiatâd i ddirymu'r GLL.
CYNLLUNIO PARU 5	GCP a GCM yn rhoi at ei gilydd elfen cysylltiad y cynllun cymorth mabwysiadu. GCP – cynllunio ar gyfer cysylltiad ffarwelio. GCP a GCM yn cynllunio ar gyfer cyfarfod rhwng y RhB a'r DF.	Cynnal Cyfarfod Deall y Plentyn. DF yn cael cyfnod i feddl. Cysylltiad anffurfiol pellach rhwng y DF a'r RhM. Gwaith uniongyrchol gyda'r plentyn. GCP, gyda help y GCM, yn cwblhau'r ALIM a'r CCM. Gweld y plentyn o bosib. Cynllunio ar gyfer cyfarfod gyda'r RhB a'r DF.	GCP – hysbysu'r rhieni o'r cynnydd (gweler cyngor AFA ar gyfer GMC ar ddirymu ceisiadau GLL). GCP a GCM i gysylltu ar drefniadau cysylltiad ffarwelio a chynnig cymorth i'r RhB.	GCP a GCM yn edrych ar anghenion cymorth penodol y plentyn a chryfderau a gwendidau DF er mwyn bwydo gwybodaeth i'r cynllun cymorth mabwysiadu. GCP, gyda help y GCM, yn cwblhau ALIM ac CCM sy'n cael eu rhannu gyda'r DF
PANEL PARU / ADM 6	Panel a'r PA i ystyried y cynllun cysylltiad arfaethedig.	Panel a'r PA i ystyried gwaith papur paru ac adroddiad yr UtCM.	GCP – hysbysu'r rhieni (gweler cyngor AFA i'r GMC ar ddirymu ceisiadau GLL). GCP a GCM i ystyried trefniadau ar gyfer cyfarfod RhB a DF.	Panel a'r PA i ystyried os yw'r cynllun cymorth yn addas i'r pwrpas ac argymhell/cymeradwyo paru.
CYNLLUNIO CYFLWYNIADAU 7	GCP a GCM – cynllunio ar gyfer cysylltiadau gyda gofalwyr maeth i gael eu cynnal ar ôl pontio. Cyfarfod gyda RhB a DF.	GCM a GCP – dyrannu cytundeb PR. GCM yn cynllunio cyfarfod cyflwyniadau. Gwaith uniongyrchol gyda'r plentyn.	GCP – hysbysu'r rhieni. Cyfarfod gyda DF a RhB yn cael ei gynnal. Cyfarfod gyda DF ac aelodau eraill y TB (e.e. siblingiaid hŷn) yn cael ei gynnal.	GCP a GCM yn cynnwys gweithwyr ieuchyd a/neu addysg wrth gynllunio lle bo'n briodol.
CYFLWYNIADAU 8	GCM a GCT yn cynorthwyo RhM a DF wrth feithrin perthynas a fydd yn cynnal lefel o gysylltiad.	GCM i arwain at y dull tri cham yn y cyflwyniadau. Gwaith uniongyrchol gyda'r plentyn. GCM yn arwain adolygiad.	GCP – hysbysu'r RhB o ddyddiad y cyflwyniadau (gweler cyngor AFA ar gyfer y GMC ar ddirymu ceisiadau GLL).	GCP a GCM i newid y cynllun cymorth os daw anghenion ychwanegol i'r golwg yn ystod y cyflwyniadau.

CYFNOD	1 CYSWLLT	2 PONTIO A CHYMORTH CYNNAR	3 GWEITHIO GDYD RHINI BIOLEGOL	4 CYMORTH MABWYSIADU
LLEOLI 9	GCP, GCM a GCT i sicrhau bod cysylltiad gyda'r rhieni maeth.	GCM yn darparu cymorth parhaus. Gwaith uniongyrchol gyda'r plentyn. Cysylltiad gyda'r RhM.	GCP a GCM – cytundeb PR gyda'r DF.	GCM a GCP yn adolygu'r cynllun cymorth os daw anghenion ychwanegol y teulu newydd i'r golwg.
WYTHNOSAU / MISOEDD CYNNAR 10	GCM yn sicrhau bod llythyr setlo i mewn yn cael ei anfon at rieni biolegol ac eraill (o fewn 6 wythnos). GCM, GCP ac SAA yn cefnogi DF a RhB wrth sefydlu patrwm cysylltu.	GCP – ymweliadau statudol ac adolygiadau. IRO – adolygiadau. GCM – cymorth parhaus. Cysylltiad gyda RhM.	GCM a GCP – cynorthwyo DF i anfon llythyr at RhB. SAA i sicrhau bod y llythyr wedi ei anfon.	GCP – ymwelidau statudol. SAA – adolygiadau. GCM – cymorth parhaus. Pawb dan sylw yn rhoi sicrwydd y gall yr wythnosau a'r misoedd cynnar fod yn anodd yn aml.
PENDRFYNIAD I WNEUD CAIS AM GM 11	GCM a GCP – cynllun cysylltiad a chynllun cymorth cysylltiad yn Anecs A.	Cymryd penderfyniad ar ôl adolygiad ac mewn ymgynghoriad gyda DF a GCM.	GCP – hysbysiad o wrandawriad i rieni (rheoliadau). GCM a GCP yn ystyried rhoi cymorth i'r RhB mewn perthynas â'r gwrandawriad.	GCP a GCM yn cynorthwyo DF mewn unrhyw gais am ganiatâd i wrthwynebu gwneud y Gorchymyn Mabwysiadu.
TREFNIADAU GM 12	GCP a GCM i sicrhau bod cytundebau cysylltiad ar ôl mabwysiadu yn cael eu deall, ymrwymo iddynt a'u llofnodi.	GCP – ymweliadau statudol. GCM – cymorth parhaus.	GCP a GCM yn cwblhau Anecs A. GCP i ddiweddarau AMP/B ar ôl y gwrandawriad terfynol i ymgorffori'r penderfyniad.	GCP a GCM i sicrhau bod y cynllun cymorth wedi ei adolygu cyn gwneud y Gorchymyn Mabwysiadu.
AR ÔL Y GM 13	GCM / tîm cymorth / VAASW – cymorth lle bo'n briodol ac asesu ac adolygu ar gyfer anghenion cymorth mabwysiadu mewn perthynas â chysylltiad.	Ddim yn berthnasol	GCM / rhanbarth – cychwyn neu parhau cymorth gyda chysylltiad GCM / rhanbarth – cymorth cyffredinol i'r RhB. GCM – cyfathrebu parhaus a chyfnewid gwybodaeth.	GCM / cymorth rhanbarthol lle bo'n berthnasol. Cynllun cymorth ar ôl mabwysiadu i nodi beth sydd i'w ddarparu i'r plentyn ac i'r teulu a chytundeb ar gyfer adolygu neu 'gadw mewn cysylltiad'

Mae pob adran yn y canllaw yn nodi:

- 1) **Y fframwaith cyfreithiol**, lle'n berthnasol, gydag unrhyw **statud perthnasol mewn coch**, **rheoliadau mewn glas** a **chyfraith achos ac egwyddorion cyfreithiol cyffredinol mewn gwyrdd**. Pan gyfeirir at **Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002** neu **Reoliadau Asiantaethau Mabwysiadu (Cymru) 2005**, ceir nodyn llawn o'r **adran** neu'r **rheoliad** yn **Atodiad 3**;
- 2) **Yr hyn sydd angen iddo ddigwydd** i gyflawni arferion da a'r hyn sydd angen ei wneud gan weithiwr cymdeithasol y plentyn a/neu'r gweithiwr cymdeithasol mabwysiadu.

Y FFRAMWAITH CYFREITHIOL

Mae'r broses cynllunio gofal llwybr deuol neu aml-lwybr, sy'n ystyried yr ystod o opsiynau sydd ar gael ar gyfer sefydlogrwydd plentyn, yn dechrau gyda'r broses cyn achos, fel y nodir yn yr ACG (Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus, 2014 (Cyfarwyddyd Ymarfer 12A Rheolau Trefniadaeth Teulu 2010)).

Un o brif elfennau'r broses cyn-achos yw defnyddio'r gynhadledd grŵp teulu, neu'r cyfarfod teulu, lle mae'r oedolion pwysig ym mywyd y plentyn yn cwrdd i drafod ac awgrymu cynlluniau ar gyfer dyfodol y plentyn os na all y plentyn aros gyda'i rieni. (Gweler isod am ddefnyddio'r Gynhadledd Grŵp Teulu wrth goladu gwybodaeth ar gyfer gwaith taith bywyd, pe bai ei angen yn y dyfodol).

Yn ystod yr achosion gofal eu hunain, lle mae'r cynllunio aml-lwybr yn cynnwys y posibilrwydd o gynllun gofal i fabwysiadu, mae nifer o ddyletswyddau'n codi. Cyfrifoldeb gweithiwr cymdeithasol y plentyn yw'r rhain.

Rheol. 14(1) Rheoliadau Asiantaethau Mabwysiadu (Cymru): Gofyniad i ddarparu cwnsela a gwybodaeth ar gyfer, a chanfod dymuniadau a theimladau rhiant neu warcheidwad y plentyn ac eraill.

Rhaid ystyried y materion a nodir yn y rheoliadau yn y cam achos gofal, oherwydd, yn ôl pob tebyg, bydd y cais am orchymyn lleoli yn digwydd yn syth ar ôl i'r Gorchymyn Gofal gael ei ganiatáu o dan adran 31 Deddf Plant 1989. Ni all gwneud gorchymyn lleoli, a wneir o dan adran 21 ACA 2002), oni bai bod yr asiantaeth fabwysiadu wedi gwneud penderfyniad 'y dylid (neu' y dylid 'ei leoli) i gael ei fabwysiadu (adran 18 ACA 2002).

Felly mae'n angenrheidiol, yn ystod achos gofal ac os gallai'r cynllun gofal fod ar gyfer mabwysiadu, i baratoi'r ffurflen AMP/B ac i'r sawl sy'n gwneud penderfyniadau ar ran yr asiantaeth wneud penderfyniad ynghylch a 'dylid ei leoli i'w fabwysiadu' o dan reoliad 19 AA(W)R 2005.

Yr AMP (Adroddiad Mabwysiadu Plentyn) yw'r elfen o'r ffurflen AMP/B sy'n bodloni gofynion rheoliad 17 AA(W)R 2005 ar gyfer y sawl sy'n gwneud penderfyniadau ar ran yr asiantaeth. Mae elfen 'B' yn cynrychioli'r wybodaeth sydd i'w darparu a nodir yn Atodiad B yn y cam ymgeisio am orchymyn lleoliad (Rhan 14 Rheolau Trefniadaeth Teulu 2010, Cyfarwyddyd Ymarfer 14C – Adroddiadau gan yr Asiantaeth Fabwysiadu neu Awdurdod Lleol).

Mae'n ddyletswydd ar yr asiantaeth fabwysiadu i sicrhau bod gan rieni'r plentyn y wybodaeth a ddarperir fel y nodir yn rheoliad 14. Fe'u cynorthwyr gan y ffaith y bydd gan y rhiant / rhieni hawl awtomatig i gymorth cyfreithiol ac, oni bai eu bod yn dewis peidio, bydd ganddo/ganddynt gynrychiolaeth gyfreithiol lawn trwy gydol yr achos gofal ac achos gorchymyn lleoli dilynol. Bydd cynghorydd cyfreithiol y rhiant yn egluro llawer iawn o'r broses i'w gleient, ond mae'n parhau i fod yn ddyletswydd ar yr asiantaeth (yma ar ffurf gweithiwr cymdeithasol y plentyn), i sicrhau bod proses a goblygiadau gwneud Gorchymyn Mabwysiadu yn cael eu hegluro'n drylwyr, trwy ddeunydd ysgrifenedig a thrwy drafodaeth.

Y ddyletswydd i ddarparu 'gwasanaeth cwnsela'. Gweler isod

Rheol. 19(3) Rheoliadau Asiantaethau Mabwysiadu (Cymru): Penderfyniadau a hysbysiadau'r asiantaeth fabwysiadu (hysbysiad i rieni)

Bydd y penderfyniad y dylid lleoli'r plentyn i'w fabwysiadu yn cael ei ystyried yn ystod yr achos gofal ac fel rheol mae disgwyl iddo gael ei wneud mewn pryd i ffeilio cynllun gofal terfynol yr awdurdod lleol (ar gyfer mabwysiadu) mewn pryd ar gyfer y Gwrandawriad Datrys Materion (IRH) erbyn Wythnos 20. Er bod rhieni yn cael (neu'n gallu cael) eu cynrychioli'n gyfreithiol, rhaid hysbysu'r rhieni ar wahân, gyda chopi o'r llythyr hwnnw'n mynd at eu cynrychiolwyr cyfreithiol. Cyfrifoldeb gweithiwr cymdeithasol y plentyn yw hwn.

YR HYN SYDD ANGEN IDDO DDIGWYDD

Mae rhieni biolegol yn disgrifio achos gofal fel un gwrthwynebus a thrawmatig ac yn disgrifio diffyg tosturi a charedigrwydd yn ogystal â diffyg cyfathrebu a rhannu gwybodaeth (Alper, 2019). Yn aml mae'n anodd i rieni sydd mewn trallod ac yn ofnus ddal gafael ar wybodaeth am bethau pwysig fel trefniadau cyswllt ac er bod tystiolaeth glir o ganlyniad oedi i blant, dadleuwyd bod yr amserlen 26 wythnos yn annigonol i rieni biolegol ddangos newid parhaus (Gupta a Lloyd-Jones 2014; Mason et al 2019).

Mae cydbwysio anghenion y plentyn a'r rhiant yn gymhleth a byddai'r mwyafrif o weithwyr cymdeithasol eisiau gweld gwell cydbwysedd rhwng cymorth ac asesiad. Mae gweithwyr cymdeithasol a'r llys yn blaenoriaethu anghenion y plentyn, fel y dylid, wrth ymdrechu i'w amddiffyn a'i gadw'n ddiogel, a gwneud penderfyniadau i sicrhau y gall dyfu i fyny mewn teulu sy'n ei feithrin ac yn ei helpu i dyfu ym mhob ystyr o'r gair.

Yr hyn y byddwn i'n ei ddweud wrth weithiwr cymdeithasol sydd newydd ei recriwtio yw – cofiwch fod yr oedolion hyn yn blant ddoe, byddwch yn chwilfrydig, mae'n rhaid i chi roi'r plentyn yn gyntaf ond hefyd ceisio dychmygu eu bywyd, cael sgysiau gyda nhw"

gweithiwr Myfyrio

Ar adeg yr achos, weithiau mae'n anodd weithiau i GCP, sydd ag adnoddau ac amser cyfyngedig, ystyried anghenion y rhieni biolegol yn llawn, yn yr un modd ag y mae'n anodd i rieni biolegol dderbyn cymorth ar yr adeg hon o gynnen a drwgdybiaeth. Gall rhai o'r ffyrdd y mae rhieni biolegol yn rheoli ac yn mynegi eu trallod a'u teimladau llethol fel sioc, dicter, cywilydd ac euogrwydd fod yn heriol, ac ychwanegu at y datgysylltiad a'r diffyg ymgysylltu ag unrhyw wasanaethau cymorth a gynigir.

Mae ymchwil yn tynnu sylw at fanteision cael mynediad at gymorth annibynnol gan ymarferwyr nad ydynt yn ymwneud â gwneud penderfyniadau a chan unigolion / asiantaethau sy'n deall eu hamgylchiadau a'r rhwystrau sy'n rhwystro ymgysylltiad. Er gwaethaf heriau ymgysylltu, adnoddau a blaenoriaethau sy'n gwrthdaro, bydd cymorth emosiynol ac ymarferol effeithiol a sensitif o'r pwynt cynharaf a chyhyd ag y mae ei angen ar y teulu biolegol, yn cynnig lluo o fuddion (Roberts et al, 2018; Mason et al, 2019; Alper, 2019)

Cyfarfodydd Teuluol neu Gynhadledd Grŵp Teulu (CGT)

Ar ddechrau'r achos, mae'n bosibl y bydd gan weithiwr cymdeithasol y plentyn berthynas waith sefydledig gyda'r rhieni biolegol ac felly y bydd yn gallu casglu gwybodaeth am y plentyn a'i le/lle yn y teulu. Fodd bynnag, mae cyfarfod teulu neu Gynhadledd Grŵp Teulu yn rhoi cyfle unigryw i archwilio nifer o feysydd allweddol a chasglu gwybodaeth hanfodol a dylid eu hystyried ar y pwynt hwn os nad yw hyn wedi digwydd cyn achos.

Cyfrifoldeb Unigol

- Os nad yw cyfarfod teulu neu GGT wedi digwydd cyn yr achos, bydd rhaid i Weithiwr Cymdeithasol y Plentyn (GCP) annog hyn (gyda chymorth – gweler cyfrifoldeb y gwasanaeth isod) ar y cam hwn i nodi'r holl aelodau allweddol. Bydd sawl swyddogaeth gan y cyfarfod hwn:
 - Cael ymdeimlad go iawn o'r ffordd y mae'r plentyn yn ffithio o fewn y rhwydwaith hwn a'i hunaniaeth fel rhan ohono
 - Galluogi GCP i o archwilio ymhellach yr opsiynau posibl a realistig i'r plentyn sefydlu'n barhaol yn y rhwydwaith hwn,
 - Canfod pa gymorth sydd ar gael i'r rhieni biolegol yn y rhwydwaith teulu a ffrindiau estynedig nawr ac yn y tymor canolog a hir
 - Casglu gwybodaeth sy'n berthnasol i'r AMP/B a GTB y plentyn

Cyfrifoldeb y Gwasanaeth o ran cyfarfodydd Teulu

- Pob maes i nodi un pwynt cyswllt (UPC) ar gyfer cefnogaeth a chymorth wrth baratoi a hwyluso cyfarfod Teulu neu Gynhadledd Grŵp Teulu. Er y dylai GCP helpu i baratoi a mynychu'r cyfarfod hwn, nid ddylent ysgwyddo'r cyfrifoldeb pennaf a ni ddylent gymryd rôl cadeirydd y cyfarfod.

Rhannu gwybodaeth, dyrannu a chymorth

Efallai bod gan rieni biolegol eu hanghenion penodol eu hunain yn deillio o faterion fel iechyd meddwl, camddefnyddio cyffuriau ac alcohol, cam-drin domestig, anableddau dysgu, ac efallai y bydd ganddynt eu gweithiwr cymdeithasol eu hunain o wasanaethau oedolion. Os yw'n ymddangos bod gan yr oedolyn anghenion heb eu diwallu, dylai GCP gyfeirio'r rhieni biolegol at y tîm gwasanaethau oedolion priodol ar gyfer asesiad anghenion Rhan 3 SSWBA a Chynllun Gofal a Chymorth fel darpariaeth Rhan 4.

Yn ystod achos Gofal, gellir atgyfeirio rhieni biolegol am asesiad at dîm oedolion penodol, fel anableddau dysgu. Fodd bynnag, dylai GCP hefyd ystyried yr anghenion sy'n bodoli o ran cymorth yn ogystal â'r angen am asesiad yn ystod achos.

- GCP i sicrhau bod y teulu biolegol yn deall bod mabwysiadu yn un o'r opsiynau sy'n cael eu hystyried ac yn rhedeg yn gyfochrog ag asesiadau eraill yn ymwneud â'r teulu / pobl gysylltiedig. Ar hyn o bryd bydd angen i GCP ofyn am farn y rhieni biolegol ynghylch y cynllun posibl ar gyfer mabwysiadu.

“Nid oes unrhyw beth mwy ynysig i riant sy’n cael ei ddal yn y system amddiffyn plant nag eistedd mewn cyfarfod yn gwrandao ar weithwyr proffesiynol yn defnyddio iaith neu jargon nad ydych chi’n ei ddeall. Rydych chi eisoes yn ofni, rydych chi eisoes yn ymwybodol iawn o ddeinameg pŵer; mae’n cymryd y cryfaf a’r mwyaf hyderus ohonom i godi llais o flaen gweithwyr proffesiynol a chyfaddef nad oes gennych chi syniad o’r hyn maen nhw wedi’i ddweud”

mam fiolegol

- Mae timau mabwysiadu rhanbarthol ar gael i gynnig cyngor a chymorth ar gynllunio mabwysiadu gan gynnwys cyn yr achos gofal, neu’n gynnar yn yr achos. Er y cydnabyddir bod gan bob rhanbarth ei brotocol ei hun ar gyfer derbyn atgyfeiriadau, dyma yw’r egwyddor gyffredinol.
- Pan fydd cynllunio aml-lwybr yn cynnwys y cynllun ar gyfer mabwysiadu, mae angen cyswllt cynnar a rhagweithiol rhwng GCP a’r gwasanaeth mabwysiadu rhanbarthol ar y cyfle cyntaf.
- Unwaith eto, cydnabyddir bod gan bob rhanbarth ei brotocol ei hun ar gyfer dyrannu (mewn rhai rhanbarthau mae ymarferwyr yn dod o Gymorth Mabwysiadu ac mewn eraill o’r tîm Canfod Teulu), mae angen ystyried rhai egwyddorion arweiniol cyffredin mewn perthynas â chlustnodi Gweithiwr Cymdeithasol Mabwysiadu (GCM):
- Pwysigrwydd datblygu perthynas â rhieni biolegol a manteision parhau i dderbyn cyfranogiad yr un ymarferydd ar draws y siwrnai fabwysiadu

Rhwyrstr sylweddol i ymgysylltu yw rhieni biolegol yn gorfod llywio llu o brosesau asiantaethau, gan ailadrodd eu stori bob tro, a phob un wrth ddelio â llu o faterion sef colled, galar a chywilydd. Dywedodd un rhiant, sydd â hanes hir o ymwneud â’r gwasanaethau cymdeithasol, **“Rwyf wedi hen alaru o gael fy anfon at wahanol bobl. Dyma yw fy hanes ar hyd fy oes, pam fod angen mwy arnaf?”** (Roberts et al, 2018).

Dylai canfod GCM gael ei arwain gan yr egwyddor y bydd cysylltiad tymor hir gyda’r teulu biolegol o’r cyfnod cynnar hwn ac, os yw’r cynllun gofal yn datgan mai mabwysiadu yw’r bwriad, bydd yn parhau ar ôl y Gorchymyn Mabwysiadu.

Mae angen ystyried trosglwyddo cyfrifoldeb o fewn timau rhanbarthol lle bo angen, er mwyn hwyluso cyfranogiad parhaus ar ôl lleoli a Gorchymyn Mabwysiadu. Er enghraifft, os yw’r tîm darganfod teulu wedi bod yn gysylltiedig â’r teulu biolegol o’r cyfnod atgyfeirio ac yn gweithio gyda nhw nes bod y plentyn wedi’i leoli a bod y Gorchymyn Mabwysiadu yn cael ei wneud, mae angen cytuno ar brotocol ar gyfer trosglwyddo cyfrifoldeb i’r Tîm Cymorth Mabwysiadu, fel nad oes bwlch yn y gwasanaeth a bod gan y rhiant biolegol ryw faint o ymdeimlad o barhad.

- gwneud y mwyaf o annibyniaeth o’r broses o wneud penderfyniadau ar gyfer y plentyn, a gweithio’n uniongyrchol gyda’r plentyn a’i deulu newydd.

Rhwyrstr sylweddol arall i ymgysylltu yw cysylltiad ymarferwyr â mabwysiadu.

“Ni wnes droi am gymorth gan fy mod eisiau cymorth i gadw fy mhiant, nid cymorth ar ôl iddyn nhw fynd. Ni allwn oddef y gair mabwysiadu felly nid oeddwn am weithio gydag unrhyw un o’r maes hwnnw”

rhiant biolegol

Gall lefel o annibyniaeth ar wneud penderfyniadau olygu bod GCM mewn gwell sefyllfa i feithrin perthynas gyda’r teulu biolegol er mwyn:

- gallu cynnig cymorth a’u galluogi i fynegi a rheoli eu teimladau o golled a galar, cywilydd a thristwch
- eu cefnogi i ddeall y naratif y mae eu plentyn yn cael help i’w ddeall
- eu helpu i rannu gwybodaeth a fyddai o werth i’r plentyn, yn cynnwys gwybodaeth feddygol a GTB

Cyfeiriwch at archif **Waith Taith Bywyd y GMC ar-lein**.

- GCM fydd y pwynt cyswllt pennaf rhwng yr asiantaeth fabwysiadu a’r tîm gofal plant.
- GCP a GCM i fod yn glir o ran rolau’r naill a’r llall a sut y rhennir gwybodaeth, a therfynau cyfrinachedd.

“Rwy’n credu y dylem fod yn ymrwymo i’r rhieni biolegol yn y tymor hir – cymryd rhan yn gynharach a’u helpu i ddarparu gwybodaeth ar gyfer y llyfrau taith bywyd a’u helpu i lunio blwch cof iddynt hwy eu hunain. Credaf fod angen i ni gydnabod pa mor boenus yw hi i rieni biolegol a bod effaith mabwysiadu yn beth gydol oes iddyn nhw hefyd.”

Gweithiwr Cymdeithasol

Rôl y GCM ar yr adeg hon:

- yw darparu gwybodaeth i rieni biolegol a darganfod mwy am y plentyn / plant dan sylw. Dylid rhoi esboniad i rieni biolegol am rôl GCM fel un sy’n annibynnol i GCP a’r gweithiwr cymdeithasol sy’n asesu ar gyfer y mabwysiadwyr. Dylid ailadrodd ac egluro hyn i’r rhieni biolegol, mewn unrhyw gyfarfodydd / cyswllt unigol dilynol.
- fydd darparu “cwnsela i rieni biolegol” yn unol â Rheoliad 14 AM (C) 2015 i egluro gweithdrefn a goblygiadau cyfreithiol y broses fabwysiadu ac i ddarganfod dymuniadau a theimladau rhieni biolegol ar ystod o faterion. Mae hyn yn cynnwys lle mae rhieni biolegol yn caniatáu, neu beidio â chaniatáu i blentyn gael ei fabwysiadu. Mae’r adroddiad hwn wedi’i gynnwys yn y pecyn GPA i ystyried y penderfyniad y “dylid ei leoli”.
- darparu gwybodaeth ysgrifenedig, gan gynnwys taflen gwynion i’r rhieni biolegol a chymorth i sicrhau eu bod yn deall y cynnwys. Dylai’r wybodaeth hon fod ar gael mewn fformatau hygyrch eraill e.e. digidol a sain.
- cwblhau asesiad o anghenion cymorth rhiant biolegol a chynllun cymorth os nodwyd anghenion cymorth. Dylai’r cynllun hwn gael ei adolygu gan GCM trwy gydol y broses fabwysiadu ac yn rheolaidd ar ôl Gorchymyn Mabwysiadu.

Dylai GCP a GCM gydnabod a derbyn efallai na fydd rhieni biolegol yn gallu ymgysylltu ar y pwynt hwn am amryw resymau, yn hytrach na llunio naratif sy'n beio fel "anodd ei gyrraedd", "anodd ymgysylltu ag ef/hi" sy'n gosod cyfrifoldeb wrth ddrws y rhieni biolegol.

- Dylai GCP a GCM gynnig cyfleoedd dro ar ôl tro i gyfarfod â rhieni biolegol a bod yn hyblyg eu ffordd o ran casglu a rhannu gwybodaeth.

"Mae rhai pobl ... y munud y mae eu plant yn cael eu tynnu oddi wrthynt maen nhw'n cael eu trawmateiddio ar unwaith trwy broses y llys ... Wrth fynd trwy'r llys, ni chawsom unrhyw gymorth (emosiynol) o gwbl ... dim"

Parent. Roberts et al, 2018

Mae angen i bob ymarferydd gydnabod bod rhieni biolegol yn wynebu llw o faterion ymarferol ar ôl symud y plentyn, a hynny'n ychwanegol at yr heriau emosiynol a seicolegol cymhleth. Mae'r rhain yn cynnwys colli budd-daliadau lles a thai sy'n arwain at argyfwng a straen o ddydd i ddydd (Broadhurst a Mason 2017) ac sy'n waeth i rieni biolegol a allai fod yn cael trafferth gyda materion mewnffudo.

"Yn y bôn, fe wnaethant rwygo'r uffern allan ohonof yn y llys. Roeddwn i'n teimlo fel ... ffa jeli bach, yn llythrennol, y ffordd y gwnaethant wneud i mi deimlo"

tad biolegol. Roberts et al, 2018

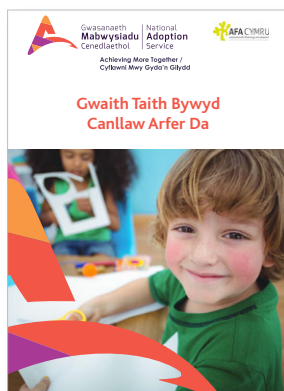

Roedd tadau dig a digalon a wrthwynebydd yn teimlo bod yna bellter yn cael ei rhoi rhyngddynt â'r plant (Clifton 2012) a bod y broses llys yn eu difreinio ymhellach. Maent yn aml yn cael eu hanwybyddu, weithiau oherwydd eu bod yn cael eu hadnabod fel cyflawnwyr trosedd.

- Bydd GCP a GCM yn gwneud ymdrech ar y cyd i ymgysylltu â thadau biolegol o ran ceisio a rhannu gwybodaeth a chymorth.

Gall dull sy'n ystyried trawma gyda'r holl rieni biolegol sy'n cynnwys meddwl yn eang am rwystrau i gael mynediad at gymorth, gan gynnwys perthnasoedd â gwasanaethau, ofnau i eraill ddarganfod, cael eu barnu yn ogystal â materion penodol y mae rhieni du a lleiafrifoedd ethnig yn eu hwynebu, helpu i nodi dulliau cadarnhaol sy'n ystyried sefyllfa pobl.

- GCP a GCM i fabwysiadu dull sy'n ystyriol o drawma o ran ymgysylltu â'r teulu biolegol

Caniatâd i fabwysiadu

- Os yw rhiant biolegol wedi caniatáu i fabwysiadu, bydd GCP yn cael ei neilltuo ar unwaith ac yn cwrdd â'r ddau riant ynghyd â'r GCM i sicrhau eu bod yn deall yr hyn y mae mabwysiadu yn ei olygu ac yn fodlon cytuno â hyn.

Cyfeiriwch at **Canllaw Arfer Da i Asiantaethau Mabwysiadu y GMC a Cafcass a Cafcass Cymru: Children relinquished for adoption.**

Gwaith Taith Bywyd (GTB)

Mae egwyddorion plentyn o ran gwybod a deall ei orffennol yn ganolog i arfer mabwysiadu. Mae'r manteision i'r plentyn o gynnwys y rhieni biolegol mewn modd gweithredol yn golygu y gellir casglu gwybodaeth personol sy'n hysbys iddynt yn unig, a gallant gyfrannu'n sylweddol at wybodaeth y plentyn ynghylch ei gefndir a'i hunaniaeth fel rhan o'i deulu biolegol yn ogystal â'i deulu mabwysiadol (Meakings et al 2018). Gall hyn hefyd osod sylfeini pe bai cyswllt uniongyrchol yn cael ei sefydlu yn y dyfodol.

Y manteision i'r teulu biolegol o ran cymryd rhan weithredol yn y GTB yw eu bod yn teimlo bod ganddynt lais yn yr hyn y bydd eu plentyn yn ei wybod amdanynt a chyfle i fynegi eu dymuniadau ar gyfer dyfodol y plentyn. Mae hefyd yn rhoi cyfle i rieni fyfrio.

"Cawsom focs cyfan o bethau gwerthfawr yr oedd y fam fiolegol wedi'u cadw ... tag arddwrn o'r ysbty, eu babygro cyntaf, y clip bach o'i botwm bol, llun gyda'u cefnder bach ... cymaint o bethau gwerthfawr..."

mam sy'n mabwysiadu

- Rhaid i GCP, gyda chymorth neu gyngor gan GCM, os oes angen, egluro pwrpas gwaith Taith Bywyd i rieni biolegol ac aelodau eraill o'r teulu a'u cynnwys wrth gyfrannu at y GTB o'r pwynt pan fydd y plentyn yn derbyn gofal er mwyn cael gwybodaeth sy'n hysbys iddyn nhw yn unig. Dan unrhyw amgylchiadau, rhaid ystyried bregusrwydd aelodau pob teulu biolegol eu hunain

Am adnoddau Gwaith Taith Bywyd, cyfeiriwch at archif **Gwaith Taith Bywyd y GMC ar-lein** ar gyfer rhieni biolegol ac ymarferwyr gofal plant sy'n gweithio gyda rhieni biolegol

- GCP i ymgysylltu ag aelodau estynedig o'r teulu fel mater o drefn wrth gasglu gwybodaeth gan fod ganddyn nhw gymaint o wybodaeth berthnasol a chyfoethog i'w rhannu hefyd.
- GCP i sicrhau bod system ar waith i ddal Gwybodaeth sy'n berthnasol i'r GTB a ddatgelir yn ystod sesiynau cyswllt, neu weithgareddau heb strwythur fel teithiau car. Dylai cofnodi profformas ysgogi hyn.

Gweler Atodiad 4 ar gyfer Mesurau Perfformiad Allweddol sy'n ymwneud â Gwaith Taith Bywyd a gwybodaeth am y gwahanol lyfrau Taith Bywyd sy'n cael eu creu ar gyfer y plentyn.

Gallai'r disgwyliadau hyn wrthdaro â gallu'r rhieni biolegol i ddarparu gwybodaeth yn ystod ac yn dilyn achos poenus a lleoli plentyn. Mae gan GCP bwysau llwyth gwaith sylweddol ar yr adeg hon ac yn aml mae'r berthynas sydd ganddynt gyda'r rhieni biolegol, dan straen.

Felly, dylid ystyried amseriad y gwaith hwn yn ofalus yn ogystal â phwy sy'n casglu gwybodaeth, a dylid mabwysiadu dull hyblyg bob amser. Mae casglu gwybodaeth yn broses ddeinamig sydd ar bob cam o'r broses fabwysiadu a'r cyfnod ar ôl mabwysiadu gyda chyfrifoldeb yn symud rhwng GCP a'r GCM ac yn aml y gweithiwr Myfyrio os yw'n rhan. Dylai disgwyliadau clir o ran hyn gael eu cytuno yn gynnar rhwng yr ymarferwyr dan sylw.

- GCP, GCM neu weithiwr Myfyrio i gefnogi ac annog rhieni biolegol i ysgrifennu naratif eu hunain, gan gynnwys eu hatgofion o'r plentyn, y gellir eu cynnwys yn y llyfr Taith Bywyd. Gall hyn roi sicrwydd iddynt y bydd eu plentyn yn gwybod amdanynt. Dylid cytuno ar ddigwyliadau clir o ran hyn yn gynnar rhwng yr ymarferwyr dan sylw.

“Byddai'n dda pe gallai rhieni dderbyn copi o'r gwaith stori bywyd hyd yn oed os yw'n ddigidol yn unig, er mwyn iddynt allu ychwanegu ato trwy'r asiantaeth fabwysiadu hy genedigaethau, priodasau ac ati neu gywiro unrhyw wybodaeth nad yw'n iawn”

mam fiolegol

AMP/B

- Cyfrifoldeb GCP yw cwblhau'r AMP/B gyda chyfraniadau gan eraill sy'n arwyddocaol, gan gynnwys yr heddlu, ymwelydd iechyd, swyddog meddygol, gofawr maeth ac o adolygiad o gofnodion cyfredol a hanesyddol. Yr AMP/B yw'r brif ffynhonnell wybodaeth o ran gwneud penderfyniadau a pharu a hefyd i'r plentyn gael mynediad iddi fel oedolyn.

Er y gall fod tensiynau rhwng GCP a'r teulu biolegol, mae'n bwysig bod y berthynas yn cael ei chynnal a bod gwybodaeth a gesglir gan y teulu biolegol yn gymaint a fyddai'n bwysig i'r plentyn yn y dyfodol. Mae manylion da yn hanfodol, er enghraifft am frodyr a chwiorydd a theulu estynedig sy'n bwysig i'r plentyn, yr hyn y mae'r plentyn yn ei hoffi a'i ddiddordebau.

“Mae'r wybodaeth yr ydych yn ei chael o'r AMP/B mor bwysig wrth i'r blynyddoedd fynd heibio a'ch plentyn yn holi mwyr o gwestiynau. Y gwir fanylion am sut bobl oedd y rhieni biolegol, eu personoliaeth a'u profiadau eu hunain pan oeddent yn blant, eu diddordebau... roedd hyn o gymorth mawr i'n sgysiau dros y blynyddoedd”

rhiant sy'n mabwysiadu

- GCP i gasglu gwybodaeth feddygol berthnasol am rieni biolegol a chwblhau lechyd PH rhieni biolegol gyda ffurflen ganiatâd, a ffurflenni Obstetreg (mam fiolegol). Os na fydd GCP yn llwyddiannus, GCM i geisio ei gwblhau; anfon ffurflenni wedi'u llenwi at GCP ac Ymgynghorydd Meddygol yr Asiantaeth.
- Mae tystiolaeth bod manteision cymorth annibynnol ymarferol sy'n seiliedig ar berthnasoldeb trwy allgymorth pendant yn syth ar ôl y symud (Broadhurst & Mason, 2019).

Swyddogion Adolygu Annibynnol (SAA) ac Adolygiadau

Bydd y SAA yn yr Adolygiad Plant sy'n Derbyn Gofal yn monitro'r gwaith hwn ac yn sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei chasglu yn ystod y cyfnod hwn a fydd yn llywio'r gwaith taith bywyd ac yn sicrhau bod teuluoedd biolegol yn cymryd rhan lle bo hynny'n bosibl.

Cyfrifoldebau Gwasanaethau Eraill

- Dylid cydnabod na fydd gwasanaethau cwnsela a ddarperir o fewn y rheoliadau mabwysiadu yn gyfystyr â chwnsela therapiwtig priodol. Er y gellir cael gwasanaethau cwnsela trwy adnoddau Cymunedol ee Meddyg Teulu, nid yw'r dull generig o'r fath o reidrwydd yn darparu gwasanaeth â dealltwriaeth o drawma cymhleth ac ni all gynnig cymorth penodol mewn perthynas â cholli plentyn.

Dylid ystyried darparu gwasanaeth therapiwtig i rieni biolegol sy'n gweithredu o fewn fframwaith sy'n ystyriol o drawma.

- Mae gan Awdurdodau Lleol yng Nghymru enw da o ran comisiynu/atgyfeirio at wasanaethau cymorth annibynnol ond maent yn llai llwyddiannus o ran monitro eu canlyniadau. Mae hyn yn hanfodol er mwyn gwneud y defnydd gorau o adnoddau prin a galluogi rhoi cymorth i wasanaethau wedi'u targedu, neu fynd ati i'w datblygu.

Bydd gwerthuso effeithiol yn nodi meysydd sydd o flaenoriaeth allweddol a'r potensial ar gyfer datblygu gwasanaeth ehangach ac argaeledd y gwasanaeth hwnnw.

Mae'r ddolen ganlynol yn cynnwys adnoddau ar-lein i wasanaethau sy'n ceisio cynllunio a datblygu gwasanaethau i weithio gyda mamau biolegol sydd eisoes â phrofiad o ofal.

<https://www.researchinpractice.org.uk/children/content-pages/working-with-recurrent-care-experienced-birth-mothers-online-resources/>

MYFYRIO

Prif nod y gwasanaeth Myfyrio yw atal mwy o achosion o feichiogrwydd yn y tymor byr, lle na fu llawer o amser am newid cadarnhaol a'r canlyniad mwyaf tebygol yw symud plant yn olynol (Roberts et al, 2018). Wrth gyflawni'r nod hwn, mae'r gwasanaethau hefyd yn mynd i'r afael ag ystod o faterion allweddol eraill sy'n wynebu rhieni biolegol ee tai a lles, hunan-barch a hyder gwael, a gallant helpu rhieni biolegol i oresgyn neu o leiaf dderbyn yr effaith enfawr y mae trawma wedi'i chael arnynt hwy a'u teuluoedd. Gall y cymorth hwn eu helpu i wneud dewisiadau gwell, mynd i'r afael â materion a phryderon hanesyddol a / neu gyfredol, a chreu dyfodol amgen iddynt eu hunain. (Cossar a Neil 2010. Broadhurst a Mason 2013).

“Nid oes gennym unrhyw “raglen” benodol ond, lle bo’n briodol, rydym yn cynnig cymorth mewn meysydd fel gweithio gyda gweithwyr proffesiynol, deall a rheoli eu dicter, technegau i helpu gyda phryder, hunan-barch, eu cyflwyno i wasanaethau lleol gallwn helpu gyda materion tai a chyllidebu ond gallwn atgyfeirio at wasanaethau arbenigol”

gweithiwr Myfyrio

Mae gan Myfyrio hefyd ddull allgymorth cymunedol amrywiol i gyrraedd cymaint o fenywod â phosibl na fyddent yn cytuno i atgyfeiriad trwy GCP neu'r GCM.

Atgyfeirio at Myfyrio

Yn dibynnu ar y berthynas gyda'r rhieni biolegol, dylai GCP a'r GCM ddod i gytundeb ynglŷn â siarad â nhw am Myfyrio. Rhaid i naill ai GCP neu'r GCM sicrhau bod atgyfeiriad yn cael ei wneud i'r prosiect Myfyrio lleol ar y cyfle cyntaf gyda chaniatâd rhieni biolegol. Er bod gwahanol fodelau gwasanaeth Myfyrio ledled Cymru, gyda rhai yn cael eu darparu gan ddarparwyr allanol a rhai yn fewnol, ni fydd hyn yn rhwystri i ddull cyson o atgyfeirio yn gynnar.

Cyfeiriwch at y ddolen isod i weld y fideo a gynhyrchwyd gan Brifysgol Caerdydd ar werthusiad CASCADE o'r Gwasanaeth Myfyrio yn Gwent

<https://vimeo.com/296262119/e85abce099>

“wpan ydym yn y llys, yn ymladd dros ein plant, nid ydym yn gwrando ar unrhyw un”

dyfyniad gan fam fiolegol

“dychmygwch system Solar lle mae'r rhieni biolegol yn byw ar y Ddaear, yr Heddlu ar lau, Tai ar blaned Mawrth, Gweithwyr cymdeithasol ar Sadwrn ac ati ... rydych chi'n disgwyl i ferched sydd eisoes yn ei chael hi'n anodd gwneud synnwyr o bob un blaned wneud synnwyr o hyn i gyd?”

Gweithiwr Myfyrio

Derbynnir atgyfeiriadau cyn achos ac yn ystod achos yn dibynnu ar ddarpariaeth yr ardal ledled Cymru.

“Os yw achos llys yn fyw, yna rydym yn eu cefnogi trwy hynny, gan esbonio'r broses a'r derminoleg yn ogystal â chynnig cymorth emosiynol drwyddi draw. Rydyn ni'n eistedd wrth eu hymyl yn y llys, yn mynd gyda nhw i apwyntiadau cyfreithiol a chyfarfodydd gyda'r gwasanaethau cymdeithasol fel adolygiadau PDG”

gweithiwr Myfyrio

“Yr hyn sy'n bwysig yw'r “ffenestr cyfle” – pan fydd person yn barod. Gorau po gyntaf y cawn fynd i mewn”

gweithiwr Myfyrio

Mae derbyn atgyfeiriadau yn seiliedig ar y blaenoriaethau canlynol: dros 16, o dan 24; y rheini sy'n gadael gofal; risg uchel o syrthio'n feichiog droeon; symud un neu fwy o blant (Broadhurst a Mason, 2017) ond mae hefyd yn dibynnu ar flaenoriaethau'r ardal. Gellir derbyn atgyfeiriadau y tu allan i'r meysydd blaenoriaeth allweddol hyn os oes gan y gwasanaeth y capasiti.

- GCP i sicrhau bod cymorth ar gael i'r rhieni biolegol o'u rhwydwaith eu hunain a /eu hymarferydd Myfyrio.
- Dylai GCP a'r gweithiwr Myfyrio fod yn glir ynghylch eu rolau priodol, sut y bydd gwybodaeth yn cael ei rhannu a therfynau cyfrinachedd.

Cyfrifoldebau'r Gwasanaeth

- Mae angen i bob ardal awdurdod lleol fod â dull cyfun o rannu gwybodaeth yn rheolaidd am Myfyrio ee. un pwynt cyswllt (UPC) o ran atgyfeiriadau Myfyrio a threfniadau rheolaidd i ledaenu gwybodaeth am Myfyrio ar draws timau gwaith cymdeithasol plant a thimau mabwysiadu plant.

“Nid yw bob amser yn glir sut mae'r gweithiwr Myfyrio yn cymryd rhan; lle mae hi'n cymryd rhan, ei chymorth”

Gweithiwr cymdeithasol

“efallai na fydd rhieni yn y lle iawn. Pam y byddent yn cyfaddef eu bod wedi gwneud llanast?”

Gweithiwr Myfyrio

Er gwaethaf y rhwystrau, mae rhieni biolegol yn manteisio ar wasanaethau pan fydd yr asiantaethau iawn yn cynnig y rhai iawn ar yr adeg iawn. Ni fyddai pob perthynas biolegol eisiau'r angen am gymorth nac yn cydnabod hynny ond gall dysgu gan yr asiantaethau sy'n darparu cymorth, a chan rieni eu hunain, arwain at ddatblygu gwasanaethau mwy effeithiol.

- Dylai pob maes sicrhau bod eu hagenda gwasanaeth yn cynnwys gweithio gyda gweithwyr cymdeithasol plant a thimau mabwysiadu i'w helpu i ddeall mwy am sefyllfa rhiant biolegol.

Achosion Gorchymyn Lleoli

3.2

Y FFRAMWAITH CYFREITHIOL

Gweler y fframwaith cyfreithiol a nodir uchod ar gyfer achos gofal, gan ei fod yn cynnwys gwybodaeth berthnasol ar gyfer achos Gorchymyn Lleoli.

Yn y gwrandawriad Gorchymyn Lleoli bydd yr awdurdod lleol yn cyflwyno'r cynlluniau cyswllt trwy gydol y Gorchymyn Lleoli. Croes gyfeiriwch gyda 3.2 yn y canllaw cyswllt

Ar ôl gwneud y Gorchymyn Lleoli, dylid anfon llythyr at rieni yn rhoi gwybodaeth iddynt am eu hawl i apelio yn erbyn gwneud y Gorchymyn Lleoli a'u hawl i wneud cais am ganiatâd i wneud cais i ddirymu'r Gorchymyn Lleoli, o dan adran 24 ACA 2002. Mae hyn yn rhan o'r cyngor a ddarperir yn nodyn cyngor GMC/AFA Cymru ar 'Geisiadau i Ddirymu Gorchymynion Lleoli'. Mae'r cyngor yn sicrhau cydymffurfiaid â chyfraith achos ynghylch yr amgylchiadau pan wneir geisiadau i ddirymu'r Gorchymyn Lleoli.

YR HYN SYDD ANGEN IDDO DDIGWYDD

Mae Gorchymyn Lleoli yn rhoi'r awdurdod cyfreithiol i leoli plentyn i'w fabwysiadu, ac ni ellir ei roi oni bai bod meini prawf clir yn cael eu bodloni a'r llys yn cytuno na all y plentyn aros gyda rhieni biolegol a'r unig opsiwn yw mabwysiadu, neu fod y rhieni biolegol yn rhoi caniatâd. Mae'r meini prawf y mae'r llys yn eu hystyried yr un fath â'r rheini sydd eu hangen wrth wneud Gorchymyn Gofal.

Mae yna lawer o drobwyntiau hanfodol yn y broses fabwysiadu, a dyma un ohonyn nhw. Er bod lles y plentyn yn y dyfodol wedi'i ddiogelu, mae angen i ni ystyried cefnogaeth ac ymglymiad parhaus y teulu biolegol yn ofalus o ran atal plant yn y dyfodol rhag cael eu niweidio a hefyd gan y byddant yn parhau i chwarae rôl ym mywyd y plentyn.

Rhannu gwybodaeth a Chymorth

- Rhaid i GCP feithrin cyswllt â'r GCM ynghylch gwneud Gorchymyn Lleoli.

Mae angen cyfathrebu'n effeithiol â rhieni biolegol yn dilyn Gorchymyn Lleoli a chytundeb rhwng yr awdurdod cydweithredol rhanbarthol ac awdurdod lleol unigol ynghylch pwy sydd â chyfrifoldeb am hyn.

- Dylid anfon llythyr at y ddau riant biolegol, ar ôl gwneud y Gorchymyn Lleoli, yn rhoi gwybodaeth am eu hawl i apelio yn erbyn gwneud y Gorchymyn Lleoli ac yna eu hawl i wneud cais am ganiatâd i wneud cais i ddirymu'r Gorchymyn Lleoli. Rhaid i'r cyfrifoldeb am hyn fod yn glir ym mhob rhanbarth ac awdurdod lleol y plentyn, gydag unigolion yn cymryd cyfrifoldeb fel y cytunwyd. Gweler cyngor AFA a gomisiynwyd gan y GMC ar geisiadau i ddirymu gorchymynion lleoli.
- Ar hyn o bryd mae angen i'r GCM gynnig sesiwn arall o "gwrsela rhieni biolegol" i drafod y rhesymau pam mae'r plentyn yn cael ei leoli i'w fabwysiadu a helpu gydag unrhyw gwestiynau heb eu hateb, gan gynnwys goblygiadau tymor hwy (yn cynnwys cyswllt), a graddfeydd amser.

Mae'r wybodaeth bellach sydd angen ei chasglu yn cynnwys dymuniadau a theimladau penodol rhieni biolegol; gwybodaeth sy'n berthnasol i WTB y plentyn, yn cynnwys cwblhau gwybodaeth feddygol os nad yw wedi'i derbyn eisoes.

Mae'n hanfodol bod gan rieni biolegol fynediad at gefnogaeth er mwyn gallu gwneud synnwyr o'r hyn sydd wedi digwydd, i'w helpu i ddeall a dechrau derbyn eu hamgylchiadau.

- Pe bai rhieni wedi caniatáu i atgyfeiriad at Myfyrio yn flaenorol, GCP i gadarnhau statws yr atgyfeiriad hwn gyda gwasanaeth Myfyrio ac unrhyw ymgysylltiad posibl. Os na wnaed atgyfeiriad, dylai GCP wneud ymdrechion pellach i gael caniatâd a chyfeirio os rhoddir y caniatâd hwnnw. Os na roddir caniatâd, mae potensial i gael ymgysylltiad â Myfyrio trwy adnoddau cymunedol ee meddyg teulu.

Mae hwn yn amser hynod o fregus i rieni biolegol am fod realiti symud eu plentyn yn barhaol yn cael ei gymhathu. Mae stigma cymdeithasol sy'n deillio o'r gred gymdeithasol eu bod wedi dod â'r sefyllfa arnyn nhw eu hunain ac sydd felly'n gwneud eu galar yn anghyfreithlon yn rhywbeth cyffredin. Mae'n effeithio ar bob agwedd ar eu bywyd ac ar draws eu holl berthnasoedd – gyda'r teulu, cymdogaion, ffrindiau a phobl newydd maen nhw'n cwrdd â nhw. Mae cywilydd ac ofn cael eich barnu yn arwain at unigedd a cholli hunanhyder. Mae menywod yn eu cael eu hunain mewn patrymau o berthnasoedd camdriniol dro ar ôl tro, patrymau afiach o ymdopi neu'n ceisio cysur mewn beichiogrydd pellach (Alper 2019).

- Ar yr adeg hon, fel unrhyw un arall, mae'n bwysig i GCP a'r GCM wrando ar yr hyn y mae rhieni'n dweud eu bod yn ei werthfawrogi ac yn ei gael yn ddefnyddiol.

“Dywed rhieni wrthym mai cael y cymorth emosiynol ac ymarferol yw'r mwyaf defnyddiol. Mae cael rhywun i droi atynt i siarad am sut maen nhw'n cael anhawster dod i delerau â'r hyn sy'n digwydd yn rhywbeth maen nhw'n ei werthfawrogi. Hefyd y cymorth ymarferol i'w helpu i ddatrys budd-daliadau ac unrhyw ôl-ddyledion a allai fod ganddynt ynghyd â chael apwyntiadau iddynt sy'n cynorthwyo'u lles”

gweithiwr Myfyrion

- GCP a'r GCM i gynnig nifer o gyfleoedd i'r rhiant biolegol gwrdd, gan ystyried eu sefyllfa emosiynol, a'u gallu i gymhathu gwybodaeth a gwneud penderfyniadau gwybodus.

“mae angen rhoi ychydig o amser iddynt wella, ni allwn ddisgwyl iddynt symud ymlaen at y peth nesaf oherwydd ei fod ar ein hagenda ond yn amlwg mae angen i ni gofio am y plentyn hefyd”

gweithiwr cymdeithasol

Cynllunio'r Cyswllt

- GCP i lunio cynllun cyswllt cynhwysfawr sy'n briodol i'r plentyn ac ystyried y rhieni biolegol, brodyr a chwiorydd ac aelodau arwyddocaol eraill o'r teulu. Bydd hyn yn cynnwys trefniadau yn syth ar ôl y Gorchymyn Lleoli, sy'n arwain at ac yn dilyn y lleoli gyda theulu mabwysiadol, a gorchymyn ôl-fabwysiadu. Mae'n bwysig bod GCP yn seilio unrhyw benderfyniadau ar anghenion tymor hir y plentyn ac ystyried cyswllt yn y ffurf ehangaf a thros amser wrth wneud hynny.

Cyfeiriwch ar **Ganllaw Arferion Da Cyswllt** gan y GMC.

“Nid oeddwn yn rhan o unrhyw gynllun cyswllt ... Cefais wybodaeth ysgrifenedig hefyd pan oedd yn rhy hwyr. Llythyr oedd hwn a roddwyd i mi o'r ganolfan gyswllt i ddweud eu bod yn lleihau'r cyswllt. Ni fu erioed unrhyw sgysiau am hyn na chyfarfodydd i roi gwybodaeth i mi”

mam fiolegol

Cyswllt Ffarwelio

- Er na all cyswllt Ffarwelio ddigwydd tan ar ôl y cytunir ar y paru, mae angen i'r GCP a'r GCM drafod trefniadau ar gyfer Cyswllt Ffarwelio ar yr adeg hon a hynny'n ddibynnol ar derfynau amser. Mae angen trafod y trefniadau hyn gyda'r rhiant biolegol; GCP a'r GCM i gytuno ar y cyfrifoldeb am hyn. Dylid ystyried ystod o ffactorau.

Cyfeiriwch at **Ganllaw Arferion Da Cyswllt** gan y GMC.

Y FFRAMWAITH CYFREITHIOL

Mae gan rieni hawl i wneud cais am ganiatâd i wneud cais i ddirymu'r Gorchymyn Lleoli, o dan adran 24 ACA 2002. Dylai ymarferwyr gadw at yr egwyddorion a nodir yn y gyfraith achos ac a adlewyrchir yng nghyngor y GMC/AFA Cymru ar 'Geisiadau i Ddirymu Gorchymynion Lleoli. Dylid rhoi gwybod i rieni am hynt dod o hyd i deulu, ar ôl y Gorchymyn Lleoli.

"ni ddylid newid enwau cyntaf ac enwau canol plentyn ... nid yw'n deg ar y plentyn ... ac mae'n amharchus iawn i'r rhiant biolegol pan roddon nhw enw yr oedden nhw ei eisiau i'w plentyn."

mam fiolegol

YR HYN SYDD ANGEN IDDO DDIGWYDD

Wrth geisio deall anghenion y plentyn a'i deulu yn llawnach mae angen i'r Tîm o amgylch y plentyn gymhwyso 'empathi radical' (Mason et al, 2019) h.y. ceisio deall pam ei bod yn anodd i'r rhiant ofalu am y plentyn. Gall ail-arfarnu diffygion rhieni mewn modd tosturiol helpu plant i feddwl am eu rhieni mewn ffordd fwy cadarnhaol a gall hyn gynorthwyo plant i reoli eu hunaniaeth ddeuol yn gadarnhaol.

- Mae angen i GCP sicrhau bod gwybodaeth y plentyn yn gywir, yn cael ei diweddarau ac yn cynnwys gwybodaeth ddigonol ac ystyrlon am y teulu biolegol, amgylchiadau a arweiniodd at gynllun i fabwysiadu a'r camau a gymerwyd.
- Rhaid i'r GCM barhau i gynnig cymorth ac arweiniad parhaus i GCP, yn cynnwys GTB a gwaith paratoi gyda'r plentyn.
- Dylid cymryd agwedd sensitif ac empathig tuag at gynnwys rhieni o ran dod o hyd i deulu i geisio a chofnodi barn ynghylch treftadaeth ddiwylliannol, iaith a hunaniaeth. GCM i geisio a chofnodi barn rhieni biolegol. Dylai'r drafodaeth hefyd gynnwys trefniadau ar gyfer cyswllt terfynol â'r plentyn.
- GCP i sicrhau bod y rhieni biolegol yn cael eu hysbysu ynghylch cynlluniau i ddod o hyd i ddarpar fabwysiadwyr a'u paru.

SAA ac Adolygiadau

Bydd y SAA yn parhau i fonitro ac adolygu'r gwaith a bydd ganddo/ganddi gyfrifoldeb i geisio barn y rhieni biolegol ynglŷn â'r cynllun.

Cyfrifoldebau'r Gwasanaeth

- **Tîm Mabwysiadu:** Dylai'r camau i baratoi ac asesu'r darpar fabwysiadwr gynnwys pwysigrwydd deall treftadaeth a hunaniaeth plentyn, a'i gysylltiad cynhenid â'i deulu biolegol. Gall dull sy'n ystyriol o drawma archwilio ac egluro hanes rhieni biolegol yn ogystal â hanes y plentyn, alluogi mabwysiadwyr i ddatblygu empathi tuag at rieni biolegol sydd yn ei dro yn helpu i adrodd y daith bywyd.

3.4

Cysylltu

Y FFRAMWAITH CYFREITHIOL

Fel yr uchod, dylid hysbysu'r rhieni ynghylch y broses o ddod o hyd i deulu

YR HYN SYDD ANGEN IDDO DDIGWYDD

“Dau gam ymlaen ac un yn ôl... rydych chi'n meddwl bod hyn yn digwydd ... ac yna mae 'na argyfwng arall yn digwydd”

gweithiwr Myfyrio. Roberts et al, 2018

Mae'r broses o gefnogi menywod i gyrraedd sefyllfa lle gallant feddwl am nodau'r dyfodol yn galw am amynedd a sgil ac nid yw'n broses linellol (Roberts et al, 2018). Dylid ystyried tystiolaeth storiol gan rieni biolegol am y dull o gynnig cefnogaeth, a'i hystyried wrth gynnig gwasanaethau o unrhyw faes.

“... mae'r ffordd nad ydym yn rhoi'r gorau iddi ac yn barhaus wrth estyn allan i'w cynorthwyo (yn ddefnyddiol). Rydym yn cydnabod nad yw rhieni weithiau'n barod i ymgysylltu felly rydyn ni'n gweithredu system cadw mewn cysylltiad lle rydyn ni'n ysgrifennu atynt neu'n anfon neges destun atynt bob pythefnos i ddechrau, yna ymhen mis i greu'r cyswllt a'u hatgoffa ein bod ni yma i'w cynorthwyo pan fyddant yn teimlo'n barod.”

gweithiwr Myfyrio

- Rhaid i GCP sicrhau bod rhieni biolegol yn cael eu hysbysu am gynlluniau i ganfod a pharu â darpar fabwysiadwyr. Ychwanegir at y gefnogaeth hon gan y GCM trwy gynnig sesiynau ymgysylltu pellach.
- GCP a GCM i roi ystyriaeth mewn ymgynghoriad â'r holl bartion i'r rhieni biolegol gwrdd â'r darpar fabwysiadwyr.

Cyfeiriwch at **Ganllaw Arferion Da Cyswllt**, y GMC

3.5

Cynllunio Paru

Y FFRAMWAITH CYFREITHIOL

Gweler nodyn cyngor y GMC/AFA Cymru (fel uchod). Ar ôl dod o hyd i leoliad, dylid cynnal cyfarfod gyda rhieni i roi gwybod iddynt, oni bai eu bod yn cyhoeddi cais o dan adran 24 (2) am ganiatâd i ddirymu'r Gorchymyn Lleoli erbyn dyddiad penodol, bydd yr asiantaeth yn bwrw ymlaen â'r panel paru a phenderfyniad y PA. Am fwy o fanylion gweler y nodyn cyngor fel uchod.

YR HYN SYDD ANGEN IDDO DDIGWYDD

Mae ymwneud â rhieni biolegol yn annibynnol yn ystod yr amser hwn yn nodi bod rhieni yn aml yn teimlo mewn cyflwr o limbo wrth aros i ddod o hyd i leoliadau mabwysiadu. Maent yn parhau i addasu i'r ffaith bod eu plentyn wedi cael ei symud, a'r ansicrwydd a'r dryswch o ran eu perthynas â'r plentyn a'i hunaniaeth ei hunain.

Mae rhieni biolegol yn dal gafael ar y gobaith y gallant gael y plentyn yn ôl ac yn aml yn dangos dealltwriaeth hollt o'r wybodaeth a roddwyd iddynt, gan feddwl mai tri mis yn unig ar ôl i blentyn gael ei leoli gyda darpar fabwysiadwyr y gallant herio'r mabwysiadu. (Roberts et al, 2018). Er bod y gobaith hwn yn ddealladwy, mae angen cefnogaeth sy'n galluogi'r rhieni biolegol i fod yn realistig yn eu disgwyliadau.

- Dylid rhoi gwybod i rieni biolegol am unrhyw gynydd o ran cynllunio ar gyfer y plentyn. Rhaid i'r cyfrifoldeb am hyn fod yn glir ym mhob rhanbarth ac awdurdod lleol y plentyn, a'r unigolion yn cymryd cyfrifoldeb fel y cytunwyd.

Gweler cyngor AFA a gomisiynwyd gan y GMC ar **geisiadau i ddirymu gorchmynion lleoli**.

- Unigolyn y cytunir arno i gyfarfod â'r rhieni biolegol i'w ddilyn gan gadarnhad ysgrifenedig o'r drafodaeth sy'n manylu ar y meysydd a ganlyn:
 - Nodi dyddiad y panel paru ac sy'n annog rhieni i geisio cyngor cyfreithiol
 - Rhoi 21 diwrnod o rybudd ynghylch bwriad yr asiantaeth i fynd gerbron panel paru /PA ac i leoli'r plentyn
 - Dylid gwneud pob ymdrech i sicrhau bod y rhieni biolegol yn deall y wybodaeth hon a dylid eu hannog i geisio cyngor cyfreithiol.
- Dylid rhoi blaenoriaeth i gyfathrebu rheolaidd rhwng GCP a'r GCM.

Cysylltiadau Ffarwelio gyda'r rhieni biolegol

Er na all cyswllt Ffarwelio ddigwydd tan ar ôl y cytunir ar y paru, mae angen i'r cynllunio ar gyfer hyn gael blaenoriaeth ar yr adeg hon.

***“Sut y gall unrhyw beth eich helpu i ffarwelio â'ch plant.
Rydych chi eisiau marw, dyma'r boen waethaf.”***

rhiant biolegol

***“Cefais gyswllt i ddweud hwyl fawr gyda'r tri o fy mechgyn er
fy mod yn ei chael yn anodd ac yn ofidus iawn i ffarwelio â fy
mhlant, roeddwn yn ddiolchgar fy mod wedi cael cyfle i weld
eu hwynebau a threulio peth amser gyda nhw am y tro olaf
nes eu bod yn cyrraedd yr oedran i ofyn am fy ngweld.”***

rhiant biolegol

- GCP a GCM i gysylltu, a meddwl am amseru a threfniadau ar gyfer y cyswllt terfynol; bydd angen cadarnhau'r rhain yn dilyn y penderfyniad paru.
- Cyswllt Ffarwelio: dylai ystyried trefniadau ymarferol fel, a ddylid trefnu sesiynau ar wahân ar gyfer pob rhiant, sut y bydd y rhiant biolegol yn cyrraedd ac yn gadael y lleoliad, pwy fydd yn goruchwylio'r sesiwn ac a fydd gweithgaredd wedi'i gynllunio, pwy fydd yn cyrraedd / gadael yn gyntaf, cytundeb ynghylch cyfnewid anrhegion a ffotograffau.

***“Oni bai bod cyswllt hwyl fawr wedi'i baratoi'n dda a'i wneud
mewn ffordd sy'n cynnwys y rhiant biolegol yn ogystal â bod
yn ystyriol o anghenion y plentyn, mae'n achosi ergydion ar
hyd y ffordd ... mae'n fusnes nad yw'n cael ei orffen”***

gweithiwr cymdeithasol

- Dylid rhoi ystyriaeth ofalus i anghenion emosiynol a bregusrwydd y rhieni biolegol. Mae angen i'r GCM neu GCP yn dibynnu ar y berthynas, gyfarfod â'r rhieni biolegol a thrafod amseriad a threfniadau ar gyfer y cyswllt terfynol, a helpu'r rhieni biolegol i ganolbwyntio ar anghenion y plentyn; gall cael cynllun ar waith ac ymarfer yr hyn a fydd yn digwydd fod o gymorth.

***“Roedd cael cyngor gan y gweithiwr cymdeithasol
annibynnol (wedi helpu) gan nad oeddwn yn teimlo fy mod
yn cael fy marnu. Fe wnaeth hyn fy helpu i wybod beth allwn
ac na allwn ei wneud, syniadau ar gyfer beth i'w ddweud,
ei ymarfer...”***

mam fiolegol

***“Pan wnes gyswllt hwyl fawr roedd yn rhaid i mi gofio na
allwn adael i'm mab fy ngweld yn ofidus iawn ac mewn
hwyliau gwahanol. Yr hyn a wnes osod i fy hun wrth wneud
cyswllt i ddweud hwyl fawr oedd sicrhau fy mod yn iawn er
fy mod yn gwybod mai hwn fyddai'r tro olaf i mi weld fy mab.
Fe wnes feichio wylo ar ôl iddo adael yng nghwmni preifat
fy nheulu!”***

mam fiolegol

***Rhaid ei bod mor anodd iddyn nhw (rhieni biolegol) ... dwi'n
dweud wrthyn nhw “dyma'ch amser chi ac rydw i eisiau i chi
gael atgofion da a mynd â rhai atgofion gyda chi” ... pan
fyddwch chi'n creu'r fath fan lle ac mae'r plant yn cerdded
i mewn ac maen nhw'n hapus, mae hyn yn ysgafnhau'r
awyrgylch ... mae'r plentyn eisiau ymgysylltu ac mae'r
rhiant am wneud hefyd.”***

gweithiwr cymdeithasol

Cyfeiriwch at **Atodiad 6** yng **Nghanllaw Arferion Da Cyswllt** y GMC:
Reflect involvement in Farewell Contact

- GCM i ofyn am farn ynghylch a fyddai darpar fabwysiadwyr yn barod i hysbysu rhieni biolegol pe bai gan blentyn salwch difrifol neu pe bai'n marw.
- Os na cheir cais gan y rhiant biolegol i ddirymu'r Gorchymyn Lleoli, ewch ymlaen i argymhelliad y panel paru a phenderfyniad PA.

Y FFRAMWAITH CYFREITHIOL

Penderfyniad yr asiantaeth fabwysiadu mewn perthynas â'r lleoliad arfaethedig

34 (4) Cyn gynted â phosibl ar ôl iddo wneud ei benderfyniad (hy panel paru/PA, rhaid i'r asiantaeth hysbysu'r canlynol yn ysgrifenedig —

(a) y rhiant neu'r gwarcheidwad, os ydyw'n hysbys i'r asiantaeth; a

(b) lle mae rheoliad 14(2) yn gymwys (lle nad oes gan y tad gyfrifoldeb fel rhiant ond mae'n hysbys i'r asiantaeth), tad y plentyn,

ynghylch ei benderfyniad

Mae gan rieni hawl i wneud cais am ganiatâd i wneud cais i ddirymu'r gorchymyn lleol. I gael manylion am beth a pha bryd y dylid darparu gwybodaeth i'r rhiant, gweler manylion y cyngor.

YR HYN SYDD ANGEN IDDO DDIGWYDD

- Llythyr i'w anfon at y rhiant biolegol yn nodi'r dyddiad y disgwylir lleoli, gan eu hannog eto i ofyn am gyngor cyfreithiol os ydynt yn bwriadu gwneud cais am ganiatâd a phle i hysbysu'r asiantaeth ar unwaith os dyna yw'r bwriad. Dylid darparu amserlen fer (dyma'r ail dro i'r rhybudd gael ei roi). Mae angen i bob rhanbarth ac awdurdod lleol y plentyn fod yn glir ynghylch pwy sy'n ysgwyddo'r cyfrifoldeb hwn.

Gweler cyngor yr AFA a gomisiynwyd gan y GMC ynghylch ceisiadau i ddirymu gorchmynion lleoli.

Y FFRAMWAITH CYFREITHIOL

Fel yr uchod, gweler cyngor y GMC/AFA Cymru ar Geisiadau i Ddirymu Gorchmynion Lleoli.

YR HYN SYDD ANGEN IDDO DDIGWYDD

Cyfeiriwch at **Ganllaw Trawsnewid AC Arfer Da** ar Gymorth Cynnar y GMC.

- Mae hyrwyddo cyfle i'r rhiant biolegol gwrdd â'r darpar fabwysiadwyr yn arfer gorau. Dylai hyn fod yn arfer safonol oni bai bod amgylchiadau esgusodol

Cyfeiriwch at **Ganllaw Arferion Da Cyswllt** gan y GMC

- GCP a'r GCM i flaenoriaethu ystyriaeth a threfniadau ar hyn o bryd. Dylid cytuno ar y cyfrifoldeb am hwyluso'r cyfarfod hwn; mae hyn fel arfer gan y gweithiwr cymdeithasol sy'n adnabod y rhieni biolegol a'r darpar fabwysiadwyr i gynnig cyngor a chymorth. Dylid cynllunio'r cyfarfod yn ofalus gan ystyried amseriad, lleoliad a hyd y cyfarfod yn ogystal â phwy fydd yno. Mae angen cefnogi'r rhieni biolegol a'r mabwysiadwyr yn dda cyn y cyfarfod, yn ystod y cyfarfod ac ar ôl y cyfarfod.

“Roedd yn ddefnyddiol gwybod at bwy maen nhw'n mynd. Fe wnaeth dawelu fy”

rhiant biolegol

Gall cyfarfod wedi'i gynllunio'n dda, wedi'i reoli'n sensitif rhwng rhieni a darpar fabwysiadwyr, osod sylfaen perthynas gadarnhaol gydol oes, ac yn wir mae'n gwneud hynny, gyda'r mwyaf llwyddiannus yn parhau heb gymorth proffesiynol (Neil yn al, 2010).

Bydd o fudd i'r plentyn yn y tymor hir, o ran ei fod yn deall bod ei rieni mabwysiadol yn gwybod ac yn derbyn eu hanes. Mae hefyd yn rhoi cyfle i'r rhieni biolegol gydnabod y mabwysiadu, ac i'r ddwy ochr gydnabod eu cysylltiad trwy'r plentyn.

Gall fod yn ddefnyddiol i'r rhieni biolegol a'r darpar fabwysiadwyr baratoi cwestiynau ymlaen llaw gyda chefnogaeth wedi'i nodi. Mae Sydney and Price (2014) yn awgrymu rhai negeseuon y gallai darpar fabwysiadwyr eu rhoi i'r teulu biolegol sy'n dystiolaeth o fod yn agored eu natur o ran cyfathrebu ac a allai gynorthwyo cyswllt yn y dyfodol.

Cyfeiriwch at **Ganllaw Arferion Da Cyswllt** y GMC.

“Wnes i ddim cwrdd â'r darpar fabwysiadwyr. Roeddwn i fod cwrdd â hwy ond fe newidiodd y dyddiad dro ar ôl tro ac yna yn y diwedd dywedwyd wrthyf na allwn gwrdd â nhw. Fe wnes i baratoi fy hun i gwrdd â nhw am ychydig fisoedd. Yn fy marn i, credaf y byddai wedi fy helpu i gwrdd â nhw ac yna buaswn yn gwybod pa fath o bobl yr oedd fy mab yn mynd atynt. Rwyf hefyd yn credu y byddai wedi helpu'r darpar fabwysiadwyr i fy adnabod ychydig yn well iddynt gael gwell darlun o bwy ydw i yn lle ei ddarllen neu ei glywed gan rywun arall.”

mam fiolegol

“Roeddwn yn gobeithio y byddai'n dod yn ôl felly prynais ddillad newydd iddi, ond rwy'n credu y byddai'n well imi eu rhoi i chi nawr” (mam fiolegol i'r fam sy'n mabwysiadu)

mam fiolegol i'r fam sy'n mabwysiadu
yn ystod y cyfarfod

Gall hefyd helpu i ddeall gwybodaeth am y plentyn a'r teulu biolegol a fyddai wedi bod yn anodd ei chasglu mewn dogfennau ysgrifenedig fel AMP /B y plentyn. Pethau fel dewis enw, “pethau cyntaf” – atgofion a phethau datblygiadol – gan mai'r rhain yn aml yw'r cwestiynau y mae plant yn eu holi ac yn ymhyfrydu ynddynt wrth gael eu gwybod.

“Medrais ddweud wrthynt ei fod yn hoff o fysedd pysgod a'i fod yn eu hoffi yn greisionllyd ar y tu allan”

mam fiolegol yn siarad â'u gweithiwr cymorth
am y cyfarfod gyda'r mabwysiadwyr

Cyflwyniadau

“Fe wnes i gyswllt Ffarwelio gyda mam-gu a oedd yn gofalu am ei hwyrion hŷn, a bydd yr atgofion o hynny yn aros gyda mi am byth roedd cynhesrwydd gwirioneddol rhwng y fam-gu a’r mabwysiadwyr, fe wnaeth Mam a nain grio gyda’i gilydd a chofleidio, Cafodd cymaint o wybodaeth gyfoethog ei rhannu yn y cyfarfod hwnnw a chredaf o ddi’fri ei fod wedi gosod y llwyfan ar gyfer y cyswllt cadarnhaol parhaus sydd ganddynt heddiw”

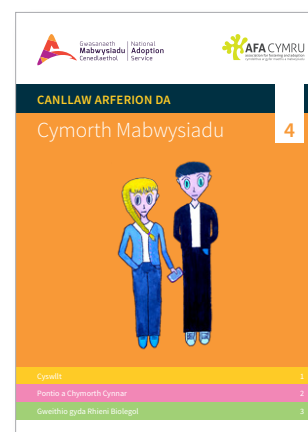
Gweithiwr cymdeithasol

- Mae angen ystyried aelodau eraill o’r teulu ee neiniau a theidiau yn cwrdd â darpar fabwysiadwyr.
- Ni fydd pob rhiant biolegol yn teimlo’n barod i gwrdd â darpar fabwysiadwyr ar hyn o bryd oherwydd efallai na fyddant yn gallu derbyn realiti’r mabwysiadu. Os yw hyn yn wir, dylid ceisio trefnu’r cyfarfod yn ddiweddarach, mae’n bosibl i hyn ddigwydd ee ar ôl i’r Gorchymyn Mabwysiadu gael ei ganiatáu. Yn ogystal, dylid ystyried dulliau eraill o gyfathrebu, fel cyfarfod digidol os yw’r rhieni biolegol yn fwy cyfforddus â hyn.
- Os oes perthynas gadarnhaol a chadarnhaol rhwng y rhieni a’r gofaluwr maeth dylid hyrwyddo hyn. Mae’r ddwy ochr yn debygol o fod yn teimlo galar a cholled ac efallai y gallant gynnig cefnogaeth y naill i’r llall ar yr adeg anodd hon. Os yw’n briodol a’r ddwy ochr yn cytuno, dylai GCP a’r GCM hwyluso hyn.

YR HYN SYDD ANGEN IDDO DDIGWYDD

Bydd rhieni biolegol wedi cael gwybod a chytunir i fynd ymlaen â’r cyflwyniadau.

Y FFRAMWAITH CYFREITHIOL

Rhieni a chyfrifoldeb rhieni wrth leoli:

Deddf Mabwysiadu a Phlant 2002

S25 (4) Gall yr asiantaeth benderfynu bod cyfrifoldeb unrhyw riant neu warcheidwad, neu ddarpar fabwysiadwyr, i'w gyfyngu i'r graddau a bennir yn y penderfyniad.

Mae rhieni'n cadw'r hyn a ddisgrifir yn aml fel cyfrifoldeb rhiant 'gweddilliol' yn ystod cyfnod y Gorchymyn Lleoli.

Mae'r 'penderfyniad' y cyfeirir ato uchod yn gytundeb ysgrifenedig a wnaed gyda darpar rieni mabwysiadol, gan nodi cylch gwaith cyfrifoldeb rhieni y mae'r asiantaeth yn caniatáu iddynt ei ymarfer. Mae hefyd yn nodi yn y cytundeb y cylch gwaith cyfyngedig sydd gan y rhiant ar gyfer arfer ei hawliau fel rhiant.

Dylai gweithiwr cymdeithasol y plentyn sicrhau bod rhieni'n deall hawliau'r rhieni yn glir ar ôl i'r lleoli ddiwydd.

Croesgyfeiriwch â'r cytundeb Cyfrifoldeb Rhieni yn y canllaw Pontio

YR HYN SYDD ANGEN IDDO DDIGWYDD

- Ar ôl lleoli, GCP i gwrdd â'r rhieni biolegol a darparu gwybodaeth ysgrifenedig i'r rhieni biolegol i egluro cylch gwaith eu cyfrifoldebau fel rhieni.

Cyfeiriwch at **Atodiad 6** yng **Nghanllaw Arferion Da Pontio a Chymorth Cynnar** y GMC: Rhestr wirio Cyflawni cyfrifoldebau rhieni

Ar ôl i blentyn gael ei leoli i'w fabwysiadu, y mwyafrif o'r amser yn dilyn achos llys a ymleddir, mae'n rhy hawdd canolbwyntio'n llwyr ar y canlyniad cadarnhaol i'r plentyn a'i ddyfodol yn ei deulu newydd. Er bod buddion anochel ac anadferadwy, mae'n rhaid i ni hefyd gofio am y teulu biolegol sy'n wynebu dyfodol gwahanol iawn.

“Roedd un fam yn hoff iawn o wnio felly gwnaethom ddefnyddio rhywfaint o arian oedd gennym i brynu peiriant gwnio newydd iddi gan fod ei pheiriant hi wedi torri. Gwnaeth gwilt i'w babi sydd wedi'i fabwysiadu'n ddiweddar ac mae hi bellach yn gwneud dillad i'w dau blentyn arall sy'n derbyn gofal maeth”

Gweithiwr Myfyrio

“Mae rhieni yn aml yn brwydro'n galed i ysgogi hyn”

Gweithiwr Myfyrio yn sôn am gyswllt llythyr

Mae Alper (2019) yn tynnu sylw at rywfaent o gymorth penodol y gallai teulu biolegol ei werthfawrogi, ac mae Myfyrio yn nodi rhai o'r rhain fel meysydd ffocws allweddol. Fodd bynnag, dylai'r holl ymarferwyr dan sylw gadw'r rhain mewn cof wrth gynllunio ac ymgymryd â gwaith gyda theulu biolegol, gan gydnabod hefyd bod angen i'r holl gymorth fod yn seiliedig ar yr unigolyn ac na ellir cymhwyso un model neu ffordd gyffredinol o weithio.

Mae rhieni biolegol yn benodol, ond hefyd brodyr a chwiorydd, neiniau a theidiau, modrybedd ac ewythrod ac ati yn ansicr ynghylch eu rôl nawr ac yn aml yn teimlo nad oes ganddyn nhw arweiniad. Mae angen help arnynt i addasu a rheoli pethau fel pen-blwyddi a dyddiadau eraill a allai fod yn anodd, a hefyd help ymarferol ac emosiynol i sefydlu a rheoli cyswllt parhaus, ar ba bynnag ffurf.

- GCP i gwblhau'r cynllun ar gyfer cyswllt a chysylltu â'r GCM i gychwyn hyn. Dylid nodi trefniadau a disgwyliadau yn glir a dylai'r GCM gynorthwyo'r rhieni biolegol i ddeall eu cyfranogiad ac ateb unrhyw gwestiynau.

Cyfeiriwch at **Ganllaw Arferion Da Cyswllt** y GMC

“Mae pobl yn aml yn teimlo eu bod yn cael eu diarddel gan eu cymuned leol gan fod eu plant wedi cael eu mabwysiadu, nid oeddent yn gwybod sut i ddelio â hyn roedd yn helpu i siarad am sut roeddent yn teimlo”

Gweithiwr Cymdeithasol Mabwysiadu

Mae angen help ar rieni biolegol i ymateb i eraill sy'n beio ac yn barnu, cymorth i'w helpu i brosesu eu colled a'u galar ac yn anochel, strategaethau iach i'w defnyddio pan fydd emosiynau'n anorchfygol.

Gall cwrdd ag eraill mewn sefyllfaoedd tebyg helpu a bod yn ffordd ymarferol o ddatblygu hunan-barch a hyder, a lleihau arwahanrwydd cymdeithasol a stigma (Mason et al 2019). Gallant hefyd ddarparu cyfleoedd i aelodau'r teulu fyfrio a deall yr hyn sydd wedi digwydd a all arwain at ymatebion a chymorth fwy empathig.

“Roeddwn i eisiau stopio (ond) fe wnes i hynny ar fy nghyfer i fy hun, yn lle dibynnu ar bobl eraill i'w wneud”
rhiant biolegol yn myfrio ar daith cerdded grŵp a drefnwyd gan Myfrio, i fyny Penylan. Roberts et al, 2018

“Yn y siop elusenol, maen nhw'n gwybod bod gen i blant ond nid ydyn nhw'n gwybod nad ydyn nhw'n byw gyda mi oherwydd ni allaf ddweud wrthynt ... mae'n rhaid i mi adael am dri o'r gloch oherwydd ei bod yn amser ysgol”
rhiant biolegol

Rhoddodd y digwyddiad hwn gyfle i fenywod a'u cymheiriaid gwrdd â rhieni eraill a chymryd rhan mewn profiad a oedd yn dipyn o her ond yn hynod o werth chweil (Roberts et al, 2018)

Er bod tystiolaeth o rwydwaith grwpiau cymorth ledled Cymru ar gyfer aelodau o'r teulu sy'n parhau i ofalu am blant, prin yw'r opsiynau o grwpiau cymorth i deulu biolegol y cafodd eu plant eu symud. (Roberts et al, 2018). Roedd un grŵp a gynhaliwyd yn Sir Gaerfyrddin yn cael anhawster i gynnal y grŵp oherwydd diffyg mynychwyr ond fe wnaeth llawer o'r bobl a fynychodd adeiladu perthynas gadarnhaol gyda'r cydlynnydd am eu bod yn teimlo ei fod yn ceisio eu helpu a'u cynorthwyo.

“arweiniodd y berthynas a ddatblygwyd gennym yn y grŵp hwn at un fam yn rhannu gwybodaeth a lluniau babi pan oedd ei merch fach ychydig ddyddiau oed gyda'r rhieni mabwysiadol – nid oeddent wedi cytuno i rannu hyn o'r blaen. Roedd y rhieni mabwysiadol wrth eu boddau, ac fe wnaeth y llythyr a'r ymateb hyfryd gan y rhieni mabwysiadol gyffwrdd â'r rhieni biolegol, a hwythau yn eu dagrau ac yn ddiolchgar am gymorth a rhywun i wrando arnyn nhw a pheidio bod yn feirniadol”

Gweithiwr Cymdeithasol Mabwysiadu

“Trwy helpu mabwysiadwyr i ddeall profiad y teulu biolegol, bydd yn eu cynorthwyo i ddatblygu empathi.”

Gweithiwr cymdeithasol mabwysiadu rhanbarthol

“Mae rhieni yn y grŵp a sefydlwyd gennym bellach wedi dweud wrth eraill sydd â phlant wedi'u mabwysiadu – i gysylltu â'r tîm mabwysiadu gan y byddant yn eu helpu ac yn poeni am yr hyn y mae rhieni biolegol yn ei deimlo”

Gweithiwr Cymdeithasol Mabwysiadu

Mae helpu pobl i ailadeiladu eu bywyd trwy gynnig cymorth ymarferol gyda phethau fel tai, budd-daliadau, mynediad i addysg neu gyflogaeth a gweithgareddau cymdeithasol oll yn helpu i ddatblygu gobaith ar gyfer eu dyfodol.

- GCM i gysylltu â'r gweithiwr Myfrio os yw'n rhan o'r broses.
- GCM neu'r gweithiwr Myfrio i gyfeirio at y Grŵp Hawliau'r Teulu, sefydliad sy'n cynnig cyngor a gwybodaeth i deuluoedd biolegol yng Nghymru a Lloegr ac yn hwyluso fforymau ar-lein ar gyfer rhieni biolegol.

“Gallwn siarad amdano gyda'n gilydd; mae fy Mam yn dal i gynhyrfu ond mae'n brofiad a rennir”

mam fiolegol ar bwysigrwydd cymorth teuluol wrth ddod i delerau â cholled

Dylid annog rhieni i ddefnyddio eu rhwydweithiau cymorth cymdeithasol eu hunain sydd eisoes yn bodoli, yn cynnwys teulu a ffrindiau oherwydd gallai cyflwyno gormod o bobl newydd fod yn anorchfygol.

Cyfrifoldebau gwasanaethau

- Ar yr adeg hon, dylai Asiantaethau Mabwysiadu fod yn meddwl am anghenion tymor hwy rhieni biolegol a dylent gwblhau ymarfer mapio cymorth sydd ar gael ym mhob awdurdod lleol gan gynnwys y sector gwirfoddol a'r 3ydd sector a sefydliadau ieuchyd sy'n darparu cymorth anffurfiol i rieni biolegol e.e. MIND, Cymorth i Fenywod.
- Tîmau Mabwysiadu Rhanbarthol i gyd-gynhyrchu grwpiau cymorth lleol gydag aelodau o'r teulu biolegol ac ar eu cyfer. Dylai'r rhain ystyried yr anghenion penodol sydd gan famau a thadau, neiniau a theidiau biolegol, yn cynnwys y rheini o gymunedau du a lleiafrifoedd ethnig.
- Mae'n bosib mai canlyniad positif sy'n deillio o grŵp cymorth fyddai datblygu rhieni sy'n fentoriaid

Cydabyddir yn eang bod cyd-gynhyrchu wrth wella gwasanaethau yn werthfawr ac yn fuddiol i'r unigolyn a'r grŵp ehangach.

- Dylid ystyried cyd-gynhyrchu yn y cyd-destun ehangach hefyd, gan gynnwys rhieni biolegol mewn meysydd hyfforddiant paratol ar gyfer mabwysiadwyr ac fel aelodau'r panel mabwysiadu.

“Rydwi i wedi bod yno, dwi'n gwybod sut deimlad ydyw ... mae helpu pobl eraill fel fi wedi rhoi pwrpas i mi ... Rwy'n teimlo'n well amdana fy hun ... gallaf ddweud wrth bobl beth sy'n gweithio a beth sydd ddim yn helpu o gwbl”

mam fiolegol

Wythnosau / Misoedd Cynnar

3.10

Y FFRAMWAITH CYFREITHIOL

Mae'n annhebygol y bydd unrhyw orchymyn cyswllt a26 wedi'i wneud ond dylid glynu ato. Dylid glynu at unrhyw gytundeb a wneir, er enghraifft darparu llythyr ymgartrefu a dechrau cyswllt anuniongyrchol. Croes gyfeiriwch â'r Canllaw Cyswllt.

YR HYN SYDD ANGEN IDDO DDIGWYDD

- GCM a GCP i ddarparu cymorth i Ddarpar Fabwysiadwyr i anfon llythyr ymgartrefu i rieni biolegol yn gynnar yn y lleoliad. Mae tystiolaeth bod hyn yn annog cyswllt parhaus drwy lythyr yn y dyfodol.

Cyfeiriwch at **Ganllaw Arferion Da Cyswllt** y GMC

- GCP, GCM, gweithiwr Myfyrio i barhau i annog rhieni biolegol ac aelodau estynedig o'r teulu i gyfrannu at waith TB os medrant. Ni ddylai fod unrhyw ddiwedd i gasglu'r wybodaeth hon.
- Dylai'r Swyddog Adolygu Annibynnol (SAA) sicrhau ansawdd y Gwaith Taith Bywyd a'r llythyr bywyd diweddarach fel rhan o'r broses adolygu a dylai sicrhau bod y darpar fabwysiadwyr yn deall pwysigrwydd hyn i'r plentyn, a gallant ymrwymo iddo.
- SAA i gadarnhau trefniadau ynghylch ymgartrefu mewn llythyr at rieni biolegol, yn cynnwys cyfrifoldebau unigol o ran hyn hy, GCM neu GCP. Gallai hyn gynnwys llythyr ymgartrefu i frodyr a chworydd hyn a pharhaodd mewn gofal maeth tymor hir yn ei sicrhau bod ei frodyr bach yn iawn.

Penderfyniad i wneud cais am Orchymyn Mabwysiadu

3.11

Y FFRAMWAITH CYFREITHIOL

O dan Reolau Trefniadaeth Teulu 2010, mae rhieni yn ymatebwyr i gais am Orchymyn Mabwysiadu, a wneir o dan a46 y Ddeddf Mabwysiadu a Phlant. Rhaid iddynt, felly, gael rhybudd ynghylch yr achos. Bydd y llys yn gwneud y cyfarwyddiadau priodol i gyflwyno'r cais.

Efallai y bydd rhieni am geisio caniatâd i wrthwynebu gwneud y Gorchymyn Mabwysiadu o dan adran 47 Deddf Mabwysiadu a Phlant 2002. Mae'r prawf ar gyfer rhoi caniatâd ar yr adeg hon yn ddeublyg: profi newid mewn amgylchiadau (a47 (7)) a'r llys yn fodlon ei fod er pennaf les y plentyn i roi'r caniatâd.

YR HYN SYDD ANGEN IDDO DDIGWYDD

- Dylai fod cytundeb rhwng pob rhanbarth ac awdurdod lleol plentyn ynghylch y cyfrifoldeb am hysbysu rhieni biolegol, a chyfrifoldeb unigol o fewn hyn. Anfonir llythyr gan dîm cyfreithiol yr awdurdod lleol at y rhieni biolegol i'w hysbysu yn unol â Rheolau Trefniadaeth Teulu 2010.

Fodd bynnag, mae angen gwneud trefniadau ychwanegol i gwrdd â'r rhieni biolegol i egluro beth sy'n digwydd; dylai'r GCP a GCM ddod i gytundeb ynghylch ysgwyddo'r cyfrifoldeb am hyn, yn dibynnu ar eu perthynas â'r rhieni biolegol.

Achosion Gorchymyn Mabwysiadu

3.12

Y FFRAMWAITH CYFREITHIOL

Gall cyfranogiad rhieni yn ystod achos cais mabwysiadu fod dan fwy o fygythiad nag ydyw yn ystod achos Gorchymyn Gofal/lleoli, gan nad oes ganddynt hawl awtomatig i gael cymorth cyfreithiol. , Er eu bod yn ceisio caniatâd i ymladd neu wrthwynebu'r cais, mae angen ystyried mynd ati i ddarparu cymorth iddynt, yn enwedig os nad ydynt yn cael eu cynrychioli'n gyfreithiol.

YR HYN SYDD ANGEN IDDO DDIGWYDD

Mae meddwl am fynychu'r llys, yn enwedig heb gynrychiolaeth gyfreithiol, yn gwbl ysgubol ac yn frawychus. Ymhob achos, dylid penderfynu pa ymarferydd sydd yn y sefyllfa orau i gefnogi'r rhieni biolegol ar yr adeg hy GCM, GCP, gweithiwr Myfyr, yn dibynnu ar eu perthynas, ac yn dibynnu a oes ganddo/i gynrychiolaeth gyfreithiol a / neu a ydynt wedi cael caniatâd i wrthwynebu gwneud y Gorchymyn Mabwysiadu.

Bydd angen ystyriaeth ymarferol ynghylch sut y bydd y rhiant yn cyrraedd ac yn gadael y llys, unrhyw gymorth penodol sydd ei angen arnynt ee gwasanaethau cyfieithu; cymorth gan dîm anableddau dysgu neu iechyd meddwl; a phwy fydd ar gael ar ôl y gwrandawriadau i'w cynorthwyo.

Dylid rhoi gwybodaeth glir i alluogi'r rhieni biolegol i ddeall realiti eu hamgylchiadau a statws y gwrandawriad, os na roddwyd caniatâd iddynt wrthwynebu'r gorchymyn. Mae angen i'r GCM a GCP ddod i gytundeb ynghylch pwy fydd yn gyfrifol am hyn.

Er bod terfynau amser y plentyn bob amser yn cael blaenoriaeth wrth ystyried unrhyw newidiadau i amgylchiadau'r rhieni biolegol, dylid rhoi esboniad sensitif i'r rhieni biolegol wrth egluro hyn. Dylai'r rhieni biolegol gael y cyfle i gofnodi gwybodaeth am yr hyn a wnaethant ar yr adeg hon fel y gall y plentyn ei gyrchu fel rhan o'i daith bywyd. Gall hyn fod yn fuddiol o ran iechyd meddwl y rhiant biolegol ac i'r plentyn wybod yn y blynyddoedd i ddod, bod y rhieni biolegol wedi gwneud yr hyn a allent i'w cadw.

- Mae'r barnwr gweinyddol yn aml yn sicrhau bod y wybodaeth hon yn cael ei chasglu yn y dyfarniad os yw'r rhieni biolegol yn mynychu'r llys ond os nad yw hyn yn wir, dylai'r GCM gynnig cyfle iddynt gofnodi gwybodaeth y gellir ei storio ar feil.
- GCP i ddiweddarau'r AMP /B yn dilyn y gwrandawriad olaf i gynnwys y canlyniad ond hefyd unrhyw gamau a gymerwyd gan y rhieni biolegol.

Ar Ôl Gorchymyn Mabwysiadu

3.13

Y FFRAMWAITH CYFREITHIOL

Gweler y canllaw cymorth mabwysiadu i gael arweiniad ar rôl y gwasanaeth cymorth mabwysiadu ar gyfer rhieni biolegol.

Gweler y canllaw cyswllt i gael arweiniad ar gyswllt ar ôl mabwysiadu

YR HYN SYDD ANGEN IDDO DDIGWYDD

Nid yw'n ddefnyddiol hyrwyddo mabwysiadu fel naratif "hapus am byth" oherwydd gall hyn arwain at dawelu'r plentyn mabwysiedig ac oedolion a allai orfod rheoli emosïynau gwrthgyferbyniol fel galar a cholled, llawenydd a hapusrwydd (Featherstone and Gupta 2018). Gall y fframio hwn hefyd arwain at deuluoedd genedigaeth yn methu â mynegi eu colledion a'u teimladau o gywilydd a thristwch, ac at deuluoedd sy'n mabwysiadu ddim yn cyrchu'r cymorth sydd ei angen arnynt.

'Rwy'n teimlo ein bod ni'n cael gwybod na allwn ni ddangos iddyn nhw ein bod ni'n eu caru neu beth rydyn ni'n meddwl amdany'n nhw ond fel rhiant biolegol nid yw hynny'n ein rhwystro rhag pendroni ynghylch sut beth ydyn nhw neu sut maen nhw'n edrych pan maen nhw'n tyfu i fyny ... Mae'n rhaid i ni ystyried y mabwysiadwr bob amser ond nid yw'r mabwysiadwyr yn meddwl amdany'n ni wrth ysgrifennu'r llythyrau na sut yr ydym yn teimlo, mae'r cyfan braidd yn unochrog'

rhiant biolegol

Mae tystiolaeth dda o fanteision gweithio'n sensitif ac yn rhagweithiol gyda rhieni biolegol ar ôl mabwysiadu, o ran y posibilrwydd o blant yn y dyfodol a hefyd o ran cyswllt â phlentyn mabwysiedig. Mae rhieni biolegol yn parhau i feddwl am y plentyn, poeni amdano, gofidio y bydd yn angof, yn poeni am yr hyn y bydd y plentyn yn cael gwybod amdanynt a sut y gallai gael ei ddylanwadu, a'i fod yn colli balchder yn ei dreftadaeth ddiwylliannol (Alper 2019)

'Rwy'n credu bod angen i ni gydnabod pa mor boenus yw hi i rieni biolegol, a bod effaith mabwysiadu yn beth gydol oes iddyn nhw hefyd – rwy'n credu bod ein cymorth parhaus trwy gweithwyr cymdeithasol unigol a enwir o ran y cyswllt llythyr yn arfer da oherwydd gallwch chi adeiladu perthynas dros gyfnod o amser.'

Gweithiwr Cymdeithasol Mabwysiadu

'Mae'r cymorth rydw i'n ei dderbyn nawr gan y gweithiwr cymdeithasol mabwysiadu yn gydbwysedd da ac mae'r cyfathrebu wedi bod yno erioed sydd wedi bod yn beth da oherwydd bu llawer o wahanol fathau o gwestiynau yr oedd angen i mi eu holi ... dim ond i siarad amdano, rwy'n credu bod siarad amdano yn ei gael allan yn yr awyr agored, mae'n eithaf dramatig mewn gwirionedd, yr hyn rydw i wedi bod drwyddo.'

mam fiolegol

Roedd un enghraifft deimladwy ond cadarnhaol iawn o ran sut y gwnaeth cymorth ymatebol a gynigiwyd yn ystod y pandemig wahaniaeth go iawn, a hynny o ran mam fiolegol â phroblemau iechyd meddwl a waethygydd ymhellach gan ddiagnosis o ganser yn ddiweddar a'r ffaith bod ei phlentyn ieuengaf bron yn 18 oed a'r posibilrwydd na fyddai'n derbyn llythyrau pellach.

Cafodd y GCM drafodaeth sensitif gyda'r fam a fabwysiadodd am iechyd y fam fiolegol a chynnig cymorth i rannu hyn gyda'r plant. Roeddent yn gallu siarad am fanteision cyswllt parhaus ar ôl 18 oed, a chytunodd y teulu i'w hystyried. Roedd y GCM yn gallu rhoi sicrwydd i'r fam fod y plant yn iawn ac yn gwneud yn dda; derbyniodd y fam fiolegol ei llythyr blynyddol gan y mabwysiadwyr yn fuan wedi hynny.

Rhoddodd y GCM wybodaeth a chyngor i'r rhieni biolegol am yr opsiwn o gofrestru gyda Swyddfa'r Gofrestrfa Gyffredinol a beth fydd hyn yn ei olygu. Rhoddwyd gwybodaeth a chyngor hefyd i'r fam sy'n mabwysiadu ynghylch cwnsela cofnodion genedigaeth i'w phlant pe byddent yn dymuno dilyn hyn yn eu hawl eu hunain.

“Dim ond ffonio sydd angen i mi ei wneud ac o fewn ychydig oriau rydych chi’n dod o hyd i’r amser i fy ateb ac esbonio’r manylion. Ni fydd fy nghymar (tad y plant) yn galw gan ei fod yn teimlo gormod o gywilydd, fel nad oes gennym hawl i alw... Oherwydd fy mhroblemau iechyd a fy iechyd meddwl, mae’n bwysig fy mod i’n gwybod bod fy mhlant yn hapus ac yn ddiogel. Mae’n bwysig cael yr help i ysgrifennu llythyr, felly beth bynnag fydd yn digwydd rwyf wedi ysgrifennu llythyr yn egluro i’r plant fy mod yn eu caru”

mam fiolegol

Os yw rhieni biolegol yn ymwneud â Myfyrio, yr amserlen ar gyfer cymryd rhan mewn nifer fawr o feysydd yw 2 flynedd; i rai efallai na fydd hyn yn ddigon hir i effeithio ar newidiadau cynaliadwy, yn enwedig os yw’r anghenion yn gymhleth. Efallai bod ymgysylltiad y rhieni biolegol yn wael ac ni ddylai hyn atal ymdrechion parhaus i ymgysylltu a darparu cymorth.

- Y GCM i gynnal cyfarfodydd diweddarau yn fisol gyda’r ymarferydd Myfyrio
- Y GCM i gwblhau ailasesiad o anghenion ‘rhieni biolegol’ 12 mis ar ôl Gorchymyn Mabwysiadu gan y bydd gan y rhieni biolegol anghenion gwahanol yn deillio o reoli mwy o stigma cymdeithasol parhaus (Broadhurst, 2019). GCM i gwblhau cynllun cymorth mwy diweddar

“Mae cymorth gan fy ngweithiwr cymdeithasol o ran cymorth mabwysiadu i ysgrifennu llythyrau ... (wedi bod yn ddefnyddiol i gynnal cyswllt). Sôn am fy nheimpladau a dangos lluniau iddi. Cael ymateb da gan fabwysiadwyr nad yw ond ychydig linellau. Edrychaf ymlaen at hyn trwy gydol y flwyddyn.”

rhiant biolegol

Cyswllt

Gall cyswllt – yn uniongyrchol ac yn anuniongyrchol – fod yn boenus yn ogystal â rhoi boddhad i rieni biolegol. Efallai y byddan nhw’n poeni sut mae’n effeithio ar y plentyn, efallai y byddan nhw’n cael trafferth gyda chyfyngiadau a rheolau neu wrth ddod o hyd i’r geiriau a’r pynciau cywir i’w trafod (Young a Neil 2004). Mae’r heriau’n waeth i rieni biolegol ag anawsterau dysgu neu allu academaidd isel, a hefyd i rieni biolegol nad Saesneg yw eu hiaith gyntaf

- Efallai na fyddai rhieni biolegol wedi cadw gwybodaeth am drefniadau cyswllt felly mae’n bwysig bod y GCM yn helpu gyda hyn ac yn trafod ac yn darparu unrhyw gymorth sydd ei angen i reoli hyn (Neil 2006). Bydd hyn yn cynnwys cymorth penodol gyda darllen ac ysgrifennu llythyrau ynghyd â phynciau a awgrymir y gellid ymdrin â hwy.

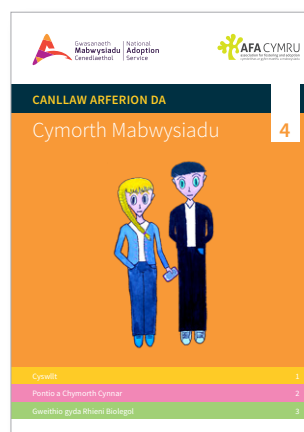
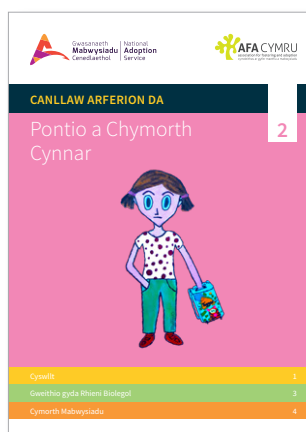
‘Ddim mewn gwirionedd, roeddwn i’n gwybod ei fod yn golygu ysgrifennu llythyrau ond nid beth i’w ysgrifennu na phryd. Doeddwn i ddim yn gallu gwrando ar bobl yn siarad am fabwysiadu bryd hynny.’

rhiant biolegol yn sôn am ddeall trefniadau cyswllt

Cyfeiriwch at **Ganllaw Arferion Da Cyswllt** y GMC

Gweler dolen yn **Atodiad 5** i bodlediad am fam fiolegol a mam sy’n mabwysiadu a ddatblygodd gyfeillgarwch yn seiliedig ar eu nod ar y cyd o wneud y gorau i’w bechgyn.

Cydnabyddiaeth

Diolch yn fawr i'r bobl a'r sefydliadau canlynol sydd wedi bod yn offerynnol yn drafftio'r canllawiau hyn.

- Ein grŵp cyfeirio a oedd yn cynnwys cynrychiolwyr o bob rhanbarth mabwysiadu a'r asiantaethau mabwysiadu gwirfoddol a CAFCASS Cymru.
- Aelodau grŵp polisi ac arferion y GMC
- Rheolwyr tîm mabwysiadu rhanbarthol a rheolwyr tîm gofal plant sydd hefyd wedi rhoi o'u hamser a'u harbenigrwydd
- AUK Cymru, wrth roddi adborth fanwl ac awgrymiadau
- Yr ymatebwyr i'r holiaduron: teuluoedd biolegol, teuluoedd sy'n mabwysiadu, gofawyr maeth a phobl ifanc gyda phrofiad o fabwysiadu

Ni fyddai'r canllaw hwn wedi bod yn bosibl heb haelioni a brwdfrydedd yr ymarferwyr yn y gwasanaeth Myfyrio ledled Cymru a rhodd yn hael o'u hamser, ac i Brifysgol Caerdydd am roi caniatâd i gynnwys dolen gyswllt i'w fideo Myfyrio yn y canllaw. Yn olaf, i'r holl unigolion yn y rhanbarthau am rannu enghreifftiau mor wych ac ysbrydoledig o arfer da ledled Cymru.

CYDWEITHREDIADAU RHANBARTHOL

Gogledd Cymru

Ynys Môn, Gwynedd, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint, Wrecsam

Canolbarth a Gorllewin Cymru

Ceredigion, Powys, Sir Gaerfyrddin, Sir Benfro

De Ddwyrain Cymru

Sir Fynwy, Blaenau Gwent, Torfaen, Caerffili, Casnewydd

Bae'r Gorllewin

Abertawe, Castell-nedd Port Talbot, Pen-y-bont ar Ogwr

Y Fro, Y Cymoedd a Chaerdydd

Merthyr Tydfil, Rhondda Cynon Taf, Cardiff, Vale of Glamorgan

POB GWIRFODDOL CYMRU WASANAETHAU ASiantaethau MABWYSIADU

ar gyfer pob teulu sy'n mabwysiadu
for every adoptive family

Barnardo's
Cymru

Cyfeiriadau

Alper, J (2019). Supporting birth parents whose children have been adopted. Llundain. Jessica Kingsley.

Alrouh, B a Broadhurst, K (2020) Birth Mothers in Recurrent Care Proceedings in Wales. Cynhadledd Myfyrio, Caerdydd.

Broadhurst, K, Mason, C (2013). Maternal outcasts: raising the profile of women who are vulnerable to successive, compulsory removals of their children – a plea for preventative action. Journal of Social Welfare and Family Law. Philadelphia. Taylor a Francis

Broadhurst, K. a Mason, C. (2017). Birth Parents and the Collateral Consequences of Court-order Child Removal: Towards a Comprehensive Framework. International Journal of Law, Policy and The Family 31, 41-59.

Broadhurst, K, Mason, C. (2019) Child removal as the gateway to further adversity: Birth mothers accounts of the immediate and collateral consequences of child removal. Llundain. Sage. Cyf 19.

The Care Inquiry 2013, Making not breaking, building relationships for our most vulnerable children, The Nuffield Foundation [ar-lein] <https://www.nuffieldfoundation.org/sites/default/files/files/Care%20Inquiry%20-%20Full%20Report%20April%202013.pdf>

Clifton, J (2012). Birth fathers and their adopted children: fighting, withdrawing or connecting. Adoption and Fostering, 36(2), Summer 2012, pp 43 –56. Sage

Cossar, J, Neil, E (2010). Supporting the birth relatives of adopted children: how accessible are services? British Journal of Social Work 40(5). Oxford University Press.

Cox, P., Barratt, C., Blumenfeld, F., Rahemtulla, Z., Taggart, D. a Turton, J. (2017). Reducing recurrent care proceedings: initial evidence from new interventions. Journal of Social Welfare and Family Law 39(3), 332-349.

Featherstone, B, Gupta, A, Mills, S (2018) The role of the social worker in adoption: ethics and human rights: an enquiry. British Association of Social Workers

Griffiths, L.J. et al. (2020). Born into care: One thousand mothers in care proceedings in Wales. Llundain: Nuffield Family Justice Observatory.

Gupta, A, Lloyd-Jones, E (2014). Re B-S: A glass half full? An exploration of the implications of the Re B-S judgement on practice in family courts. Child and Family social work journal. September 2014.

Mason, C, Robertson, L, Broadhurst, K (2019). Pre-birth assessment and infant removal at birth: experiences and challenges. A literature review. Llundain. Nuffield Family Justice Observatory.

Meakings, S., Ottaway, H., Coffrey, A., Palmer, C., Doughty, J., Shelton, K., [The support needs and experiences of newly formed adoptive families: findings from the Wales Adoption Study](#), Adoption and Fostering, 42, 2018, Sage.

Meriania, N., Nolte, L., Norris, C. and Harborne, A. (2015) 'It felt like it was night all the time': listening to the experiences of birth mothers whose children have been taken into care or adopted, Adoption and Fostering, Cyfrol 39(4)

Neil, E. (2006). Coming to terms with the loss of a child: the feelings of birth parents and grandparents about adoption and post-adoption contact. Adoption Quarterly, 10(1), 1-23.

Neil et al (2010). Helping Birth Families: Service Provision. Cost and Outcomes. Llundain. BAAF

Neil, E (2013). The mental distress of the birth relatives of adopted children: "disease" or "unease"? Findings from a UK study. Health and Social Care in the Community, 21(2), 191-199. Wiley.

Roberts, L., Meakings, S., Forrester, D., Smith, A., and Shelton, K. (2017). Care-leavers and their children placed for adoption. Children and Youth Services Review, 79, 355–361.

Roberts, L, Maxwell, N, Messenger, R, Palmer, C (2018). Evaluation of Reflect in Gwent. Caerdydd. Prifysgol Caerdydd.

Selwyn, J., Wijedasa, D and Meakings, S. (2014) [Beyond the Adoption Order: challenges, interventions and adoption disruption: research report](#), Prifysgol Bryste. Canolfan Astudiaethau Mabwysiadu a Gofal Maeth Hadley. Llundain, Adran Addysg.

Sydney L a Price E (2014) Facilitating Meaningful Contact in Adoption and Fostering (A Trauma-informed Approach to Planning, Assessing and Good Practice) Llundain. Jessica Kingsley Publishers

Atodiad 1

Galwad ac adduned Cyngrhair Sibling

EIN GALWAD

“Mae gan holl blant a phobl ifanc gyda phrofiad o ofal yr hawl i gael perthynas gyda’u siblingiaid.”

PWY YDYN NI?

Rydym yn gynghrair o sefydliadau sy’n angerddol ynglŷn â hawliau plant a phobl ifanc sydd a phrofiad o ofal a rhai sydd wedi eu mabwysiadu.

- Lleisiau o Care Cymru
- Plant yng Nghymru
- Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol
- Adoption UK
- Rhwydwaith Maethu
- AfA Cymru
- Prifysgol Caerdydd

Mae pobl ifanc gyda phrofiad o ofal wedi dweud wrthym dro ar ôl tro am eu rhwystredigaeth gyda diffyg cysylltiad gyda’u brodyr a’u chwiorydd pan maent wedi eu gwahanu. Wrth ymgynghori gyda phlant a phobl ifanc am eu hiechyd a’u lles, canfuasom bod cydberthynas yn bwysig yn sylfaenol ac yn chwarae rôl arwyddocaol o ran lles beunyddiol plant a phobl ifanc mewn gofal. Roedd treulio amser gyda brodyr a chwiorydd yn nodwedd a grybwyllwyd yn aml mewn sgysiau am les, hapusrwydd, cydberthynas iach, hawliau a symud i annibyniaeth. Yn yr un modd, mae llawer o bobl ifanc yn dweud wrthym nad yw natur eu cysylltiad gyda siblingiaid yn cyd-fynd â bywyd modern, yn enwedig gyda manteision technoleg a chyfryngau cymdeithasol. Rydym felly wedi datblygu’r adduned isod ac rydym yn gofyn i holl weithwyr proffesiynol sy’n gweithio mewn gwasanaethau Plant a/neu gyda phlant ledled Cymru i arwyddo.

EIN HADDUNED

Yr adduned i blant mewn gofal a’u brodyr a’u chwiorydd

Rydym yn galw ar bob sefydliad sector cyhoeddus a sector gwirfoddol sy’n gweithio gyda phlant a phobl ifanc sydd a phrofiad o ofal i gytuno gyda’r canlynol.

Ymrwmo i ddefnyddio’r holl adnoddau sydd ar gael ac optimeiddio defnyddio technoleg i:

- 1. Ddarparu gwybodaeth i blant am eu siblingiaid**
Dylid rhoi gwybodaeth glir, gyfredol i blant a phobl ifanc am fodolaeth siblingiaid ar bob cam ar eu taith.
- 2. Cofnodi holl gydberthnasau sibling**
Bydd holl gydberthnasau sibling plentyn yn cael eu cofnodi’n glir ym mhob cofnod a chynllun gofal cymdeithasol.
- 3. Gweithredu asesiadau cydberthynas sibling gydol oes**
Bydd asesiadau “Gyda’i Gilydd ac Ar Wahân” yn cael eu gwella drwy sicrhau bod asesiadau yn cael eu hysgrifennu a’u hadolygu fel asesiadau cydberthnasau sibling gydol oes.
- 4. Cofnodi barn plant**
Bydd barn plant ar gysylltiad gyda siblingiaid yn cael ei chofnodi’n agored fel rhan o unrhyw achosion ymyrraeth neu gyfraith gyhoeddus Deddf Plant 1989 neu Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002 ac adolygiadau statudol.
- 5. Cynllunio ar gyfer cydberthnasau sibling parhaus ac ystyrlon**
Beth bynnag yw’r fframwaith cyfreithiol, bydd cynlluniau unigol, hyblyg a chydag adnoddau ar gyfer cydberthnasau parhaus hyd nes bydd pobl ifanc yn oedolion yn cael eu dilyn, pan fydd yn ddiogel gwneud hynny.
- 6. Adolygu iaith ‘cysylltu’.**
Mae geiriau’n bwysig. Mae pobl ifanc yn aml yn dweud wrthym bod iaith gofal wedi ei phroffesiynoli, yn oeraidd ac yn achosi stigma. Dylid felly cyfeirio at gyfarfod siblingiaid fel cyfleoedd ‘cadw mewn cysylltiad’.

Diffiniad: Mae sibling yn cynnwys sibling llawn, hanner sibling, llys-sibling drwy briodas neu bartneriaeth sifil, sibling drwy fabwysiadu, ac unrhyw berson arall y mae’r plentyn yn ei ystyried fel sibling a gyda’r hwn y mae ganddynt fywyd teuluol sefydledig [c. Erthygl 8, Siarter Hawliau Dynol Ewrop].

Atodiad 2

Sut i ddefnyddio'r pedwar canllaw ar draws amser penodol yn nhaith y plentyn

AR GYFER PWY Y MAE'R CANLLAW HWN?

Mae'r canllaw hwn wedi ei friadu ar gyfer holl weithwyr proffesiynol sy'n gweithio ar fabwysiadu a chymorth mabwysiadu. Mae'r rhain yn cynnwys:

- 1) Gweithiwr cymdeithasol y plentyn (GCP). Gweithiwr cymdeithasol y plentyn yw'r ymarferwr sydd, fel asiant yr awdurdod lleol, â chyfrifoldeb rhiant blaenaf am y plentyn, drwy orchymyn gofal interim dan a38 a Gorchymyn Gofal dan a31 Deddf Plant 1989 ac, os rhoddir Gorchymyn Lleoli, dan a21 ACA 2002, nes gwneir Gorchymyn Mabwysiadu. Mae gweithiwr cymdeithasol y plentyn yn gyfrifol am gynllunio gofal ar gyfer mabwysiadu a'r penderfyniadau a gymerir mewn perthynas â chanfod teulu a pharu gyda darpar fabwysiadwyr. Ni ellir tanamcangyfrif eu rôl ac mae'r canllawiau wedi eu dylunio i gynorthwyo gweithiwr cymdeithasol y plentyn, beth bynnag yw eu profiad mewn gwaith mabwysiadu, i sicrhau y gallent gyflawni eu dyletswyddau statudol, rheoleiddio ac arferion da mewn perthynas â'r plentyn y mae ganddynt gyfrifoldeb amdano.
- 2) Gweithiwr cymdeithasol mabwysiadu rhanbarthol (GCM). Dan Gyfarwyddiadau Deddf Mabwysiadu a Phlant (Cyd-drefniadau Mabwysiadu) (Cymru) 2015, mae pob awdurdod lleol yn rhoi'r cyfrifoldeb am asesu a chymeradwyo darpar fabwysiadwyr, canfod teuluoedd, paru, cyflwyniadau a lleoli, a chymorth mabwysiadu i deuluoedd sy'n mabwysiadu a theuluoedd biolegol, i un o'r pum sefydliad cydweithredol rhanbarthol: Gwasanaeth Mabwysiadu De-ddwyrain Cymru, Y Fro, y Cymoedd a Chaerdydd, Bae'r Gorrlewin, Canolbarth a Gorrlewin Cymru a Gwasanaeth Mabwysiadu Gogledd Cymru. Mae'r canllawiau wedi eu llunio i helpu'r sefydliadau mabwysiadu cydweithredol rhanbarthol i rannu a datblygu arferion da ledled y wlad. Eu nod hefyd yw helpu'r gweithiwr cymdeithasol mabwysiadu a gweithiwr cymdeithasol y plentyn i fod yn glir ar eu meysydd cyfrifoldeb a lle mae angen iddyn nhw weithio gyda'i gilydd.
- 3) Gweithiwr cymdeithasol asiantaeth fabwysiadu wirfoddol. Lle mae darpar fabwysiadwyr wedi eu hasesu a'u cymeradwyo gan un o'r ddwy asiantaeth fabwysiadu wirfoddol sy'n gweithredu yng Nghymru: Cymdeithas y Plant Dewi Sant a Barnardo's Cymru, yna mae elfen ychwanegol, sef bod y gweithiwr cymdeithasol AMG yn cysylltu gyda'r gweithiwr cymdeithasol mabwysiadu rhanbarthol a gweithiwr cymdeithasol y plentyn.

- 4) Y Swyddog Adolygu Annibynnol (SAA). Mae gan yr SAA rôl hollbwysig i'w chwarae yn y gwaith o gynllunio gofal ac adolygu ar gyfer plentyn y mae ei gynllun gofal yn golygu mabwysiadu. Mae'r canllawiau yn cyfeirio at swyddogaethau'r broses adolygu drwyddynt draw, er mwyn i bawb sy'n gweithio ar gynnydd y plentyn i sefyllfa barhaol allu defnyddio'r fframwaith adolygu yn fwyaf effeithiol.
- 5) Gwarcheidwad y Plentyn. Mae rôl y Gwarcheidwad mewn achosion gofal, lleoli ac, weithiau, mabwysiadu, yn darparu elfen annibynnol bwysig yn y broses o gynllunio ar gyfer sefyllfa barhaol i'r plentyn drwy fabwysiadu. Bydd y canllawiau yn rhoi esboniad defnyddiol a manylion i warcheidwaid ar yr arferion a ddisgwylir ac a ddatblygir ledled Cymru.
- 6) Aelodau'r panel mabwysiadu o ran craffu ar y cynllun cymorth mabwysiadu.
- 7) Asiantaethau Cymorth Mabwysiadu

TERMAU

Nid oes llawer o feysydd mwy sensitif na mabwysiadu lle mae termau – beth a elwir pobl – dan sylw. Mae'n bwysig, er mwyn cael eglurder cyfreithiol ynghyd â pharch i unigolion, bod yr un termau'n cael eu defnyddio ym mhob un o'r canllawiau.

- 1) Mae rhieni sy'n ddarpar fabwysiadwyr yn aros yn 'rieni sy'n ddarpar fabwysiadwyr' drwy gydol y broses asesu, cymeradwyo a lleoli'r plentyn, nes gwneir y Gorchymyn Mabwysiadu, pan fyddant yn dod yn 'rieni sy'n mabwysiadu'
- 2) Mae rhieni'r plentyn, sef y rhieni biolegol, yn cadw eu statws fel rhieni nes gwneir y Gorchymyn Mabwysiadu, ac wedyn maent yn cael eu galw'n 'rieni biolegol' i'w gwahaniaethu o'r rhieni sy'n mabwysiadu, sydd nawr â chyfrifoldeb rhieni llawn. I bwrpas y canllawiau, cyfeirir atynt fel rhieni biolegol.
- 3) Gweithiwr cymdeithasol y plentyn nid gweithiwr cymdeithasol gofal plant.

Atodiad 3

Cyfeiriadau cyfreithiol llawn at ddeddfwriaeth a rheoliadau a ddyfynnir yn y canllaw

1.1 ACHOSION GOFAL

RHAN 3 RHEOLIADAU ASiantaethau MABWYSIADU (CYMRU) 2005
DYLETSWYDDAU ASiantaeth FABWYSIADU OS YW'R
ASiantaeth YN YSTYRIED MABWYSIADU AR GYFER PLENTYN

Gofyniad i ddarparu cwnsela a gwybodaeth ar gyfer y plentyn a chanfod ei ddymuniadau a'i deimladau yn ogystal â theimladau a dymuniadau'r rhiant neu warcheidwad ac eraill —

14.–(1) Rhaid i'r asiantaeth fabwysiadu, i'r graddau y mae'n rhesymol ymarferol —

- (a) darparu gwasanaeth cwnsela ar gyfer rhiant neu warcheidwad y plentyn;
 - (b) esbonio i riant neu warcheidwad y plentyn a rhoi'r wybodaeth ysgrifenedig briodol i'r plentyn ynglŷn â'r materion hyn —
 - (i) y weithdrefn mewn perthynas â'r lleoliad mabwysiadu a'r camau mabwysiadu
 - (ii) y goblygiadau cyfreithiol o ran
 - (aa) rhoi caniatâd i leoli i fabwysiadu o dan adran 19 y Ddeddf (lleoli plant gyda chaniatâd rhiant)
 - (bb) cydsynio i wneud Gorchymyn Mabwysiadu yn y dyfodol o dan adran 20 o'r Ddeddf (cydsyniad ymlaen llaw i fabwysiadu)
- O ran (aa) a (bb) uchod gweler canllawiau arfer da y GMC a Cafcass Cymru ar gyfer asiantaethau mabwysiadu a Cafcass Cymru: Children Relinquished for Adoption.
- (cc) Gorchymyn Lleoliad; a
 - (iii) goblygiadau cyfreithiol mabwysiadu; ac
 - (c) canfod dymuniadau a theimladau rhiant neu warcheidwad y plentyn neu unrhyw berson arall y mae'r asiantaeth yn ystyried ei fod yn berthnasol o ran y canlynol —
 - (i) y materion a nodir yn adran 1(4)(f)(ii) a (iii) o'r Ddeddf (materion y mae'n rhaid i'r asiantaeth eu hystyried):

(S1(4) Rhaid i'r llys neu'r asiantaeth fabwysiadu roi sylw i'r materion canlynol (ymhlith eraill)

(f) y berthynas sydd gan y plentyn â pherthnasau a chydag unrhyw berson arall y mae'r llys neu'r asiantaeth yn ystyried bod y berthynas yn berthnasol iddo, yn cynnwys

(ii) gallu a pharodrwydd unrhyw un o berthnasau'r plentyn, neu unrhyw berson o'r fath, i ddarparu amgylchedd diogel i'r plentyn ddatblygu ynddo, ac fel arall i ddiwallu anghenion y plentyn,

(iii) dymuniadau a theimladau unrhyw un o berthnasau'r plentyn, neu unrhyw berson o'r fath, ynghylch y plentyn.

Rhaid ystyried y materion a nodir uchod yn y cam achos gofal, oherwydd, yn ôl pob tebyg, bydd y cais am orchymyn lleoli yn digwydd yn syth ar ôl i'r Gorchymyn Gofal gael ei ganiatáu o dan a31 Deddf Plant 1989. Ni ellir gwneud Gorchymyn Lleoli dan a 21 ACA 2002), oni bai bod yr asiantaeth fabwysiadu wedi gwneud penderfyniad 'y dylid' ei fabwysiadu' (a18 ACA 2002).

Felly mae'n angenrheidiol, yn ystod achos gofal ac os, efallai, yw'r cynllun gofal ar gyfer mabwysiadu, i'r ffurflen AMP/B gael ei pharatoi ac i'r person yn yr asiantaeth sy'n gwneud y penderfyniad ynglŷn â 'dylid ei leoli i'w fabwysiadu' wneud hynny o dan reoliad 19AA(W)R 2005.

Yr AMP (Adroddiad Mabwysiadu Plentyn) yw'r elfen o'r ffurflen AMP/B sy'n bodloni gofynion rheoliad 17 AA(W)R 2005 ar gyfer y sawl sy'n penderfynu ar ran yr asiantaeth. Mae elfen 'B' yn cynrychioli'r wybodaeth sydd i'w darparu, ac wedi ei nodi yn Atodiad B yn y cam ymgeisio am orchymyn lleoli (Rhan 14 Rheolau Trefniadaeth Teulu 2010, Cyfarwyddyd Ymarfer 14C – Adroddiadau gan yr Asiantaeth Fabwysiadu neu'r Awdurdod Lleol).

Mae'n ddyletswydd ar yr asiantaeth fabwysiadu i sicrhau bod gan rieni'r plentyn y wybodaeth a ddarperir fel y nodir yn rheoliad 14. Fe'u cynorthwyr gan y ffaith y bydd gan y rhiant / rhieni hawl awtomatig i gymorth cyfreithiol ac, oni bai eu bod yn dewis peidio, bydd ganddynt gynrychiolaeth gyfreithiol lawn trwy gydol yr achos gofal a'r achos Gorchymyn Lleoli dilynol. Bydd cynghorydd cyfreithiol y rhiant yn egluro llawer iawn o'r broses i'w gleient, ond mae'n parhau i fod yn ddyletswydd ar yr asiantaeth (yma ar ffurf gweithiwr cymdeithasol y plentyn), i sicrhau bod proses a goblygiadau gwneud Gorchymyn Mabwysiadu yn cael eu hegluro, trwy ddeunydd ysgrifenedig a thrwy drafodaeth.

Bydd y gwasanaeth mabwysiadu rhanbarthol yn mynd i'r afael â'r ddyletswydd i ddarparu 'gwasanaeth cwnsela' i 'rhieni biolegol' gan ystyried egwyddor arfer dda o ran annibyniaeth cyn belled ag y bo modd.

Hysbysiad

AA(W)R 2005

Penderfyniad a hysbysiad gan yr asiantaeth fabwysiadu

19 (3) Rhaid i'r asiantaeth fabwysiadu, os yw eu cyfeiriad yn hysbys i'r asiantaeth, hysbysu ei phenderfyniad yn ysgrifenedig a ddylid lleoli'r plentyn ar gyfer ei fabwysiadu neu unrhyw benderfyniad ynglŷn â threfniadau cyswllt i —

(a) rhiant neu warcheidwad y plentyn

1.6 PANEL PARU / PA

Y Fframwaith Cyfreithiol

Penderfyniad yr asiantaeth fabwysiadu o ran y lleoliad arfaethedig

34 (4) Cyn gynted â phosibl ar ôl iddi benderfynu (hy panel paru / PA, rhaid i'r asiantaeth hysbysu —

(a) y rhiant neu'r gwarcheidwad, os yw'r asiantaeth yn gwybod lle y maent; a

(b) os yw rheoliad 14(2) yn gymwys, (lle nad oes gan y tad gyfrifoldeb fel rhiant ond gwyddys yr asiantaeth amdano), tad y plentyn,

ynglŷn ei phenderfyniad

Atodiad 4

Mesurau Perfformiad Allweddol yn ymwneud â Gwaith Taith Bywyd

MESURAU PERFFORMIAD ALLWEDDOL

Mae dau fesur allweddol yn y canllawiau cenedlaethol mewn perthynas â deunyddiau Taith Bywyd. Mae'r cyntaf yn mesur y nifer o blant lle mae deunyddiau taith bywyd wedi eu darparu gan y Panel Paru. Diffinnir deunydd Taith Bywyd yn y Panel Paru fel

- Llythyr bywyd diweddarach drafft a llyfr stori bywyd drafft.

Mae'r ail yn mesur nifer y plant sydd wedi eu lleoli ar gyfer mabwysiadu lle mae eu deunydd taith bywyd wedi ei ddarparu i fabwysiadwyr erbyn yr ail adolygiad. Diffinnir deunydd taith bywyd yn yr ail adolygiad fel

- Gwaith paratoi gyda'r plentyn (gwaith uniongyrchol gan gynnwys siart achau, llinellau amser, llyfrau stori, ecofapiau a fyddai'n mynd gyda'r plentyn adeg lleoli)
- Llythyr bywyd diweddarach

ynghyd â naill ai

- Deunydd stori bywyd – llyfr neu ffolder neu gofnod digidol o wybodaeth am deulu biolegol y plentyn, rhesymau eu bod yn derbyn gofal a pham y maent wedi eu mabwysiadu, neu
- Gwaith stori bywyd – cynnyrch gwaith uniongyrchol, a ystyrir yn aml fel gwaith “therapiwtig” fel dull o adrodd stori hanes bywyd y plentyn er mwyn galluogi i'r plentyn ddeall ei orffennol. Gall hyn gynnwys blwch cofiannau ac adeiladu ar lyfr stori bywyd.

Ni fydd deunyddiau fel blwch cofiannau neu lyfr ffotograffau yn ddeunydd taith bywyd oni fyddant wedi eu gosod yn nghyd-destun gwaith uniongyrchol.

(Fframwaith Rheoli Perfformiad GMC)

LLYFRAU TAITH BYWYD

“Rwy'n teimlo'n hapus bod y ffotograffau, y cerrig milltir, pethau am y tro cyntaf a straeon eraill rydym wedi eu cofnodi yn cael lle ac y byddant yn cael eu rhannu gyda hi pan fydd yn hŷn. Rydym eisiau iddi wybod pa mor werthfawr yw hi!” (Gofalwr maeth)

Gellir defnyddio ffotograffau a dynnwyd yn ystod eu cyfnod mewn gofal maeth ac yna yn ystod cyfnodau pontio fel rhan o nifer o lyfrau Taith Bywyd a grëwyd ac a gefnogir gan y tîm sy'n cefnogi'r plentyn a'r mabwysiadwyr. Yn fwyaf arwyddocaol, gobeithir y bydd y syniad o deulu 'Sy'n Rhoi Gofal' yn rhoi teimlad i'r plentyn bod y gofalwyr maeth yn rhoi caniatâd i'r plentyn symud ymlaen, i'w teulu 'Tyfu i Fyny'. Mae'r llyfrau hyn yn cofnodi trosglwyddiad y plentyn i'r teulu 'tyfu i fyny' a byddant yn helpu'r plentyn i gofio a gwneud synnwyr o'r newid.

Mae'r llyfrau hyn yn cynnwys:

- **Llyfr am y teulu biolegol** – esboniad o beth o hanes y plentyn
- **Llyfr am y teulu sy'n gofalu** – cyfnod y plentyn gyda gofalwyr maeth (a'r hyn y mae gofalwyr maeth yn ei wneud: gofal am)
- **Llyfr croeso i 'nheulu** – wedi ei greu gan y darpar fabwysiadwyr
- **Llyfr/gwybodaeth Symud i 'nheulu newydd** – sut y bu i'r mabwysiadwyr gyfarfod a dod i adnabod y plentyn, gyda help y gofalwyr maeth a'r gweithgareddau a gwblhawyd gan y plentyn ar eu taith

Atodiad 5

Podlediad 'Two Good Mums'

Mae Two Good Mums yn bodlediad am y siwrnai a rennir gan Laura, sy'n fam am y tro cyntaf, a Peggy, mam a fabwysiadodd.

Cafodd 'CJ' a 'RJ', plant Laura, eu symud o'i gofal a'u mabwysiadu gan Peggy a'i gŵr. Dros gyfnod o fwy na degawd, datblygodd y ddwy fam gyfeillgarwch yn seiliedig ar y nod y maent yn ei rhannu, sef i wneud y gorau i'w bechgyn.

Gwrandewch wrth iddynt drafod sut y gwnaethant gyfarfod, dechrau cyswllt uniongyrchol drwy e-bost ac yna chyswllt wyneb yn wyneb

Two Good Mums

Gwasanaeth
Mabwysiadu | National
Cenedlaethol Adoption
Service

Tîm Canolog y Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol
c/o Cyngor Dinas Caerdydd
Ystafell 409 Neuadd y Sir, Glanfa'r Iwerydd
Caerdydd CF10 4UW

F: 029 2087 3927

www.adoptcymru.com

AFA CYMRU
association for fostering and adoption
cymdeithas ar gyfer maethu a mabwysiadu

AFA Cymru
Uned G14, Ty Antur
Navigation Parc,
Abercynon CF45 4SN

F: 02920 761155

www.afacymru.org

AFA Cymru
W2 Canolfan Fusnes Morfa Clwyd,
84 Ffordd Marsh, Y Rhyl
Sir Ddinbych LL18 2AF

F: 01745 336336